

9^E JAARGANG N^O 35 — 15 NOVEMBER 1929

LOSSE NUMMERS 15 CENT

OPLAGE BOVEN 100.000 EXEMPLAREN

DIE STAD

GEILLUSTREERD WEEKBLAD
VERSCHIJNT DES VRIJDAGS

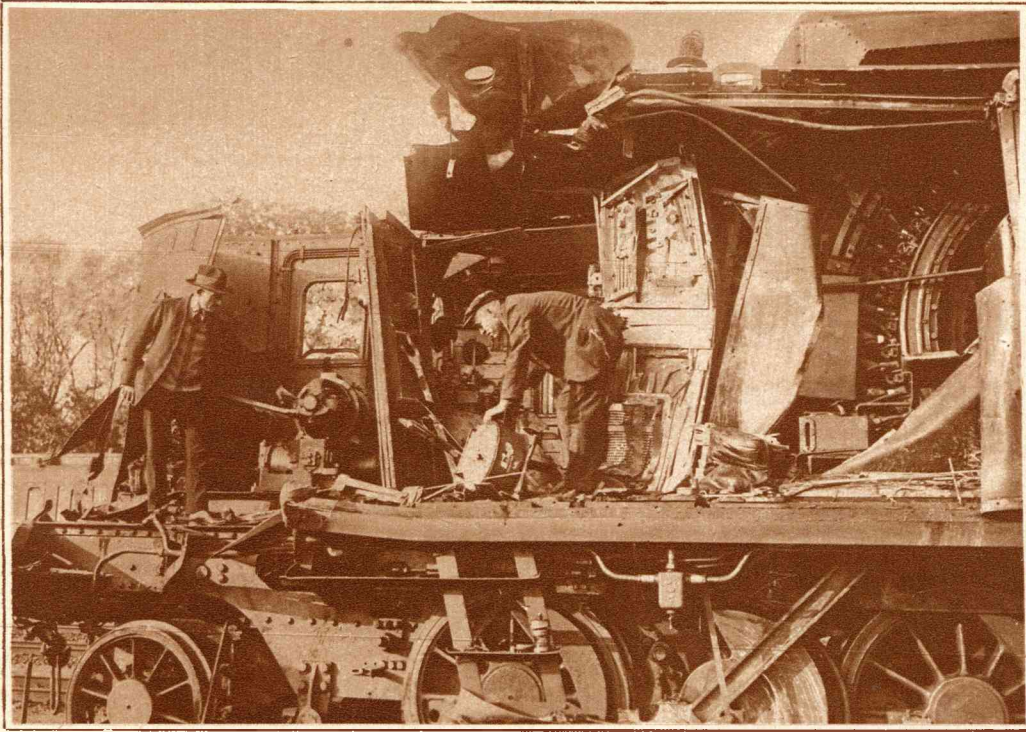
AMSTERDAM

REDACTIE EN ADMINISTRATIE
NZ. VOORBURG WAL 262
TELEFOON INTERC. 33170

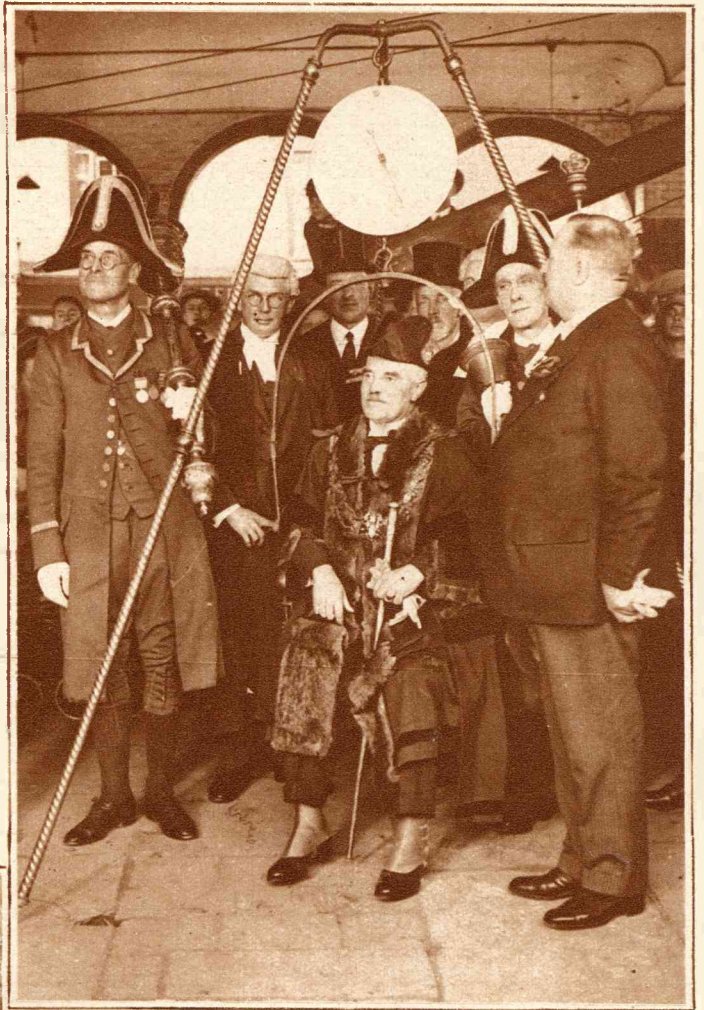

KNUPPEL EN BRUMMEL

de twee prachtige figuren uit Shakespeare's „Veel leven om niets" (uitgebeeld door Alex Frank en Oscar Tourniaire) waarvan het Nieuw Ned. Tooneel onder leiding van Louis Saalborn een opvoering ten tooneele bracht. Zie verder hierover in dit blad.

GROOT SPOORWEGONGELUK IN DESSAU — Door het onoplettend besturen van den trein liep deze op verkeerd spoor, waardoor een hevige botsing ontstond. Op onze foto geven we een overzicht van de locomotief, welke nagenoeg geheel vernield werd.

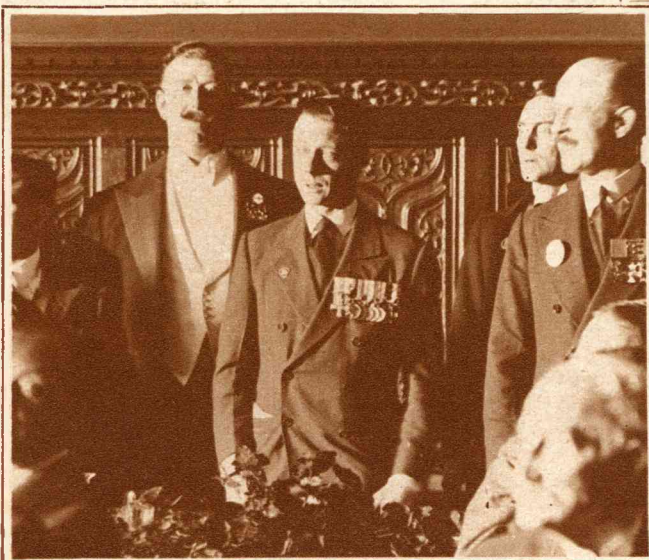

EEN ENGELSCHER LORD-MAYOR WORDT GEWOGEN — In het Engelsche plaatsje Hugh Wycombe bestaat volgens oud gebruik de gewoonte, dat de nieuw gekozen burgervader bij het aanvaarden van zijn ambt met veel ceremonieel eerst gewogen wordt. Op ons plaatje ziet men den nieuwen functionaris op het vreemd aandoend weegtoestel, waarop hij evenwel een gemakkelijk zijte heeft.

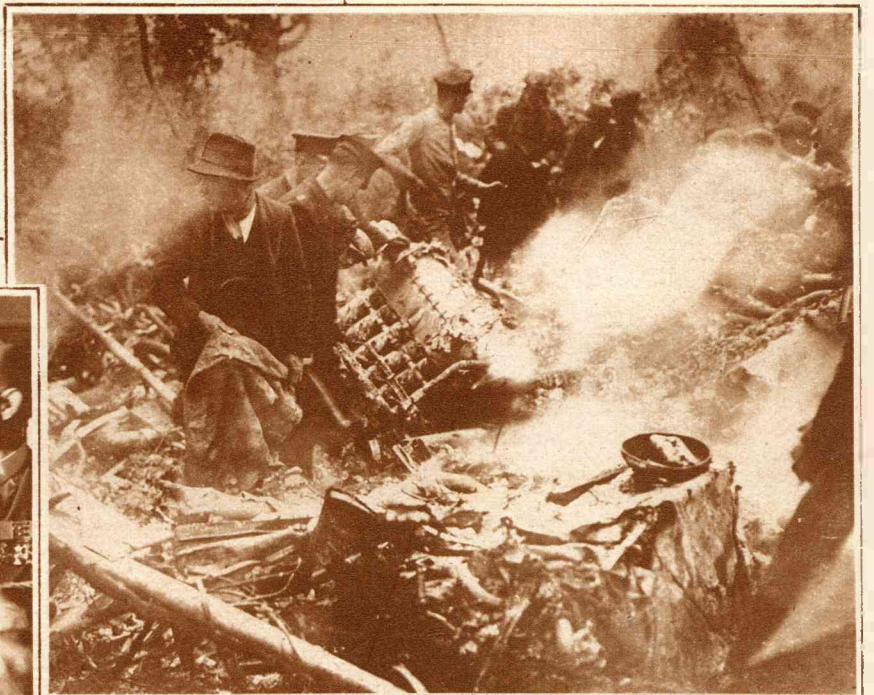

VAN OVER DE GRENZEN

DE ELFDE VAN DE ELFDE MAAND wordt bij verscheidene der voormalige oorlogvoerende landen als een herdenkingsdag gevierd van den wapenstilstand, die op dien datum in het jaar 1918 tot stand kwam. Vooral in Englands hoofdstad, Londen, gaat deze herdenking met indrukwekkende plechtigheden gepaard, waarbij troepenmacht en geestelijke autoriteiten een groote rol spelen. — Door bovenstaande foto kan de lezer een idee krijgen van de ontzettende menschenmassa's, die het grootsch moment bijwonen in de nabijheid van de „Cenotaaf" in het hart van Londen.

EEN POPULAIRE PRINS AAN HET DINER — Tijdens een diner in de Koninklijke zalen van het „House of Lords" werd bovenstaande foto van den Prins van Wales vervaardigd tijdens 't aanhooren van de tafelrede.

HET ONTZETTENDE VLIEGTUIGONGELUK IN ENGELAND — Naar men bereids uit de nieuwsberichten vernomen heeft, deed zich dezer dagen een verschrikkelijke vlieggramp voor, waarvan het Duitsche verkeersvliegtuig „D 903" de dupe werd. Helaas werd een 6-tal personen gedood en waren er 2 zwaar-gewonden. Op ons kiekje ziet men de plaats des onheils onmiddellijk na de ramp.

Verleden week Zaterdag had de officiële opening plaats van de tentoonstelling „de Onafhankelijken” uitgaande van de Vereeniging van Beeldende Kunstenaars te Amsterdam. Bij de opening maakten we deze foto van het bestuur en de genoodigden w.o. ook wethouder E. Polak, die door zijn tegenwoordigheid van zijn interesse blijk gaf.

Ter nagedachtenis van den schilder G. H. Grauss was een speciale expositie aangebracht met rouwlint getooid. Een reproductie van het zelfportret van dezen schilder met diens vrouw.

Ons gemeenteraadslid, de Edelachtbare Heer A. Weiss, herdacht dezer dagen zijn 10-jarig jubileum als lid van dit college. In verband met dit jubilé werd te zijnen huize een receptie gehouden, welke zeer druk bezocht was. Een foto van den jubilaris temidden zijner vrienden en kennissen.

IN DE HOOFDSTAD

In hotel de l'Europe werd vorige week een Russische bazar gehouden door het Comité tot steun van Russische vrouwen in Nederland. Bij de opening werd bovenstaande foto genomen van het bestuur en de medewerkers. Staande in het midden achter de tafel (de dame met grijs haar) Mevrouw E. von Hauch, voorzitter van het Comité.

Aan de Prinsengracht 452 vond heden de officiële opening plaats van het moderne filmtheater „De Uitkijk”, geëxploiteerd door de Nederlandsche film-liga. Op dit kiekje zien we het bestuur der liga en de directie van het nieuwe theater t.w. Joris Ivens, Mevr. Franco-Mendes, de heer Pelster Sr., den heer Manclair (die aanwezig was als gast, Dir. van de Studio 28 te Parijs) en de heeren Pelster Jr., Scholte, Bon en Jordaan.

VEEL LEVEN OM NIETS

Royaard's traditie om Shakespeare's onsterfelijke meesterwerken ten tooneele te brengen berust bij Saalborn in uiterst bevoegde handen. Ook thans weer heeft deze begaafde acteur en regisseur met de opvoering van „Veel leven voor niets” een daad gesteld die hem en zijn wakkeren troep recht geeft op onze dankbaarheid en eerbied.

Dankbaar zijn we den gezellen van het Nieuw Nederl. Tooneel omdat ze ons in hun uitbeelding van dit van sprankelenden humor rijk voorziene blijspel wederom dichter gebracht hebben bij den genialen zielevorscher en levenswijze die Shakespeare was en blijven zal en gevoelens van eerbied betuigen we spelleider en spelers voor hun durf en de totstandbrenging van een zoo uiterst moeilijke taak met beperkte hulp middelen.

Want dit moet toch bij alle reverentie voor de prestaties van Saalborn en consorten erkend, dat, bij een opvoering als de onderhavige, de toeschouwer toch onwillekeurig met weemoed terugdenkt aan de modelopvoeringen onder Royaards meesterlijke regie die telkens weer festijnen waren van veelzijdig genot. Waarbij natuurlijk in aanmerking genomen moet worden dat de krachten waarover Royaards beschikken kon quantitatief en kwalitatief zeker in de meerderheid waren.

Dit nu in aanmerking genomen moeten we ongetwijfeld erkentelijk zijn jegens Saalborn en voor den moed van zijn daad en voor diens spelleiding en voor zijn vertolking van

de Benedict-rol waarbij dan tevens te noemen zijn de prachtige weergave van Beatrice door Magda Janssens, den oer-komischen Brummel van Oscar Tourniaire om ook den don Pedro van Elias van Praag, alsmede den Claudio van John Gobau niet te vergeten. Waarmede dan de meest verdienstelijke vertolkingen vermeld zijn. D.

Oscar Tourniaire als de ezelachtige Brummel.

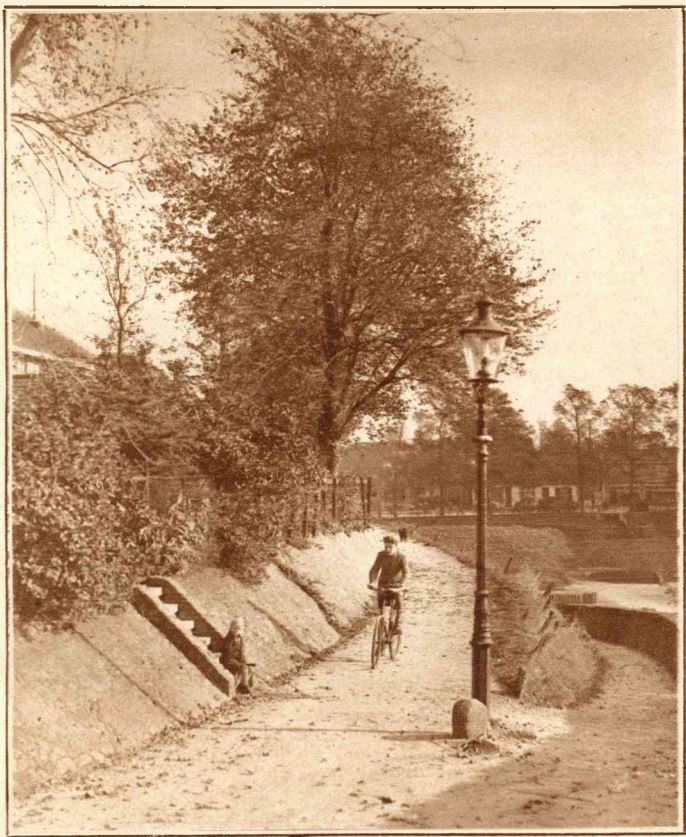
Hero (Hélène Treep-Vink) in bruidstoilet, omgeven door haar kamerjuffers Margaretha (Anny Schuitema) en Ursula (Machteld van Weele).

Don Juan (Jacques Reule), omgeven door zijn dienaars, Boracchio (Flor la Roche) en Conrado (Frans Nienhuys).

Beatrice (Magda Janssens) en Benedict (Louis Saalborn).

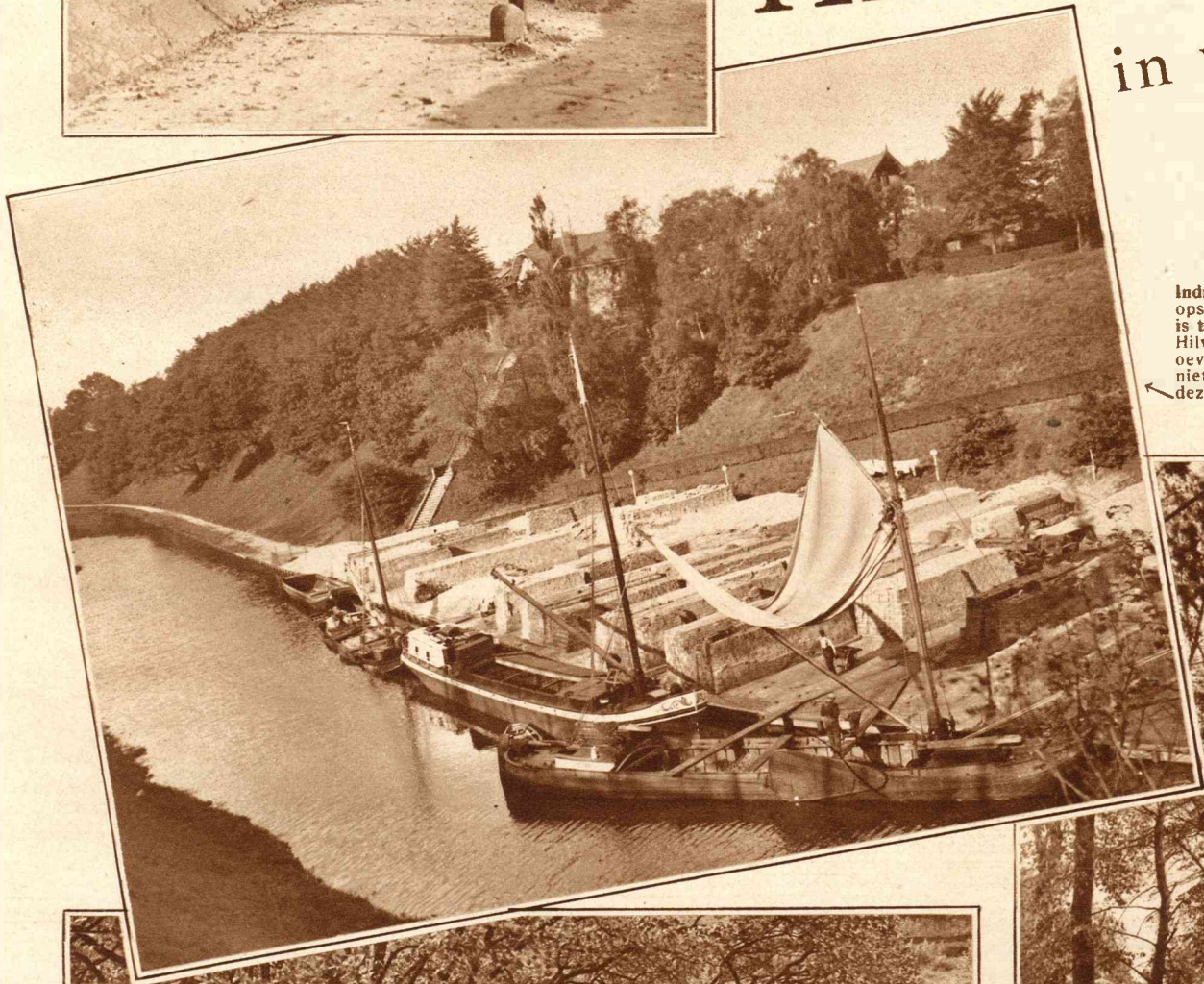
Een vroolijk herfstbeeld van den nieuwen weg. De aardige kleuter op de trede van het leuke trapje langs den weg geeft dit beeld zijn eigen bekoring.

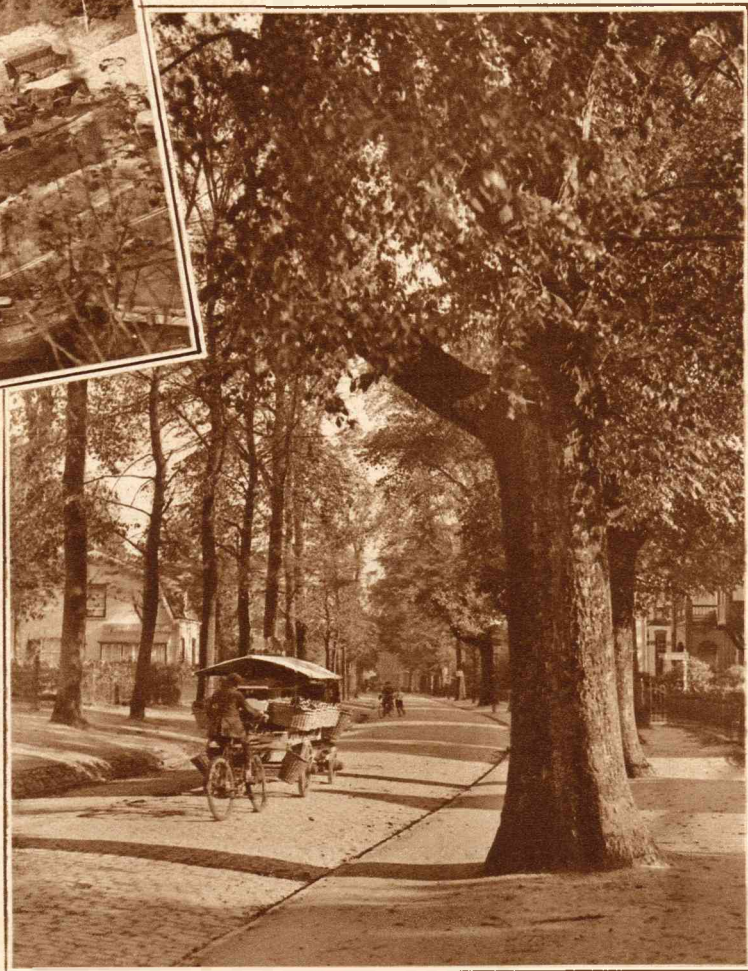
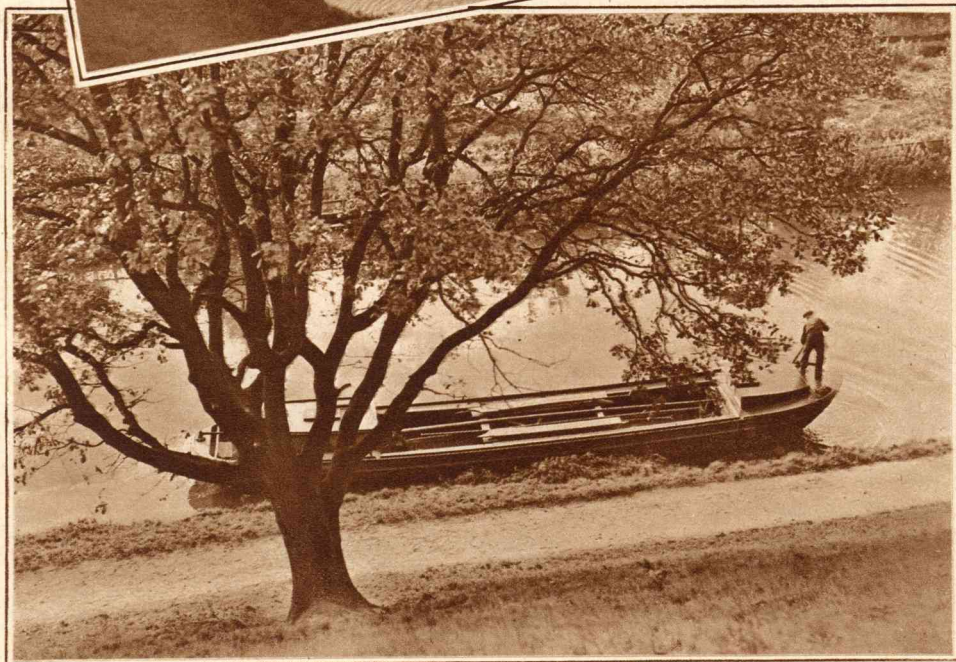
HILVERSUM

in vroege herfstzon

Een fraaie opname van de drukke Havenstraat in de bloeiende hoofdplaats van het heerlijke Gooi, badende in een zee van vroege zonnestralen. 't Treffende op dit plaatje lijkt ons de oude venter, die zich rustig met zijn kruiwagen tusschen 't moderne rijverkeer voortbeweegt en blijkbaar vroeg op stap gegaan is om van het heerlijke herfstweer te genieten.

Indrukwekkend herfstgezicht van de haven met haar steenopslagplaatsen en aardige schepenrij, waaruit men druk bezig is talloze steenen te lossen. Het zacht rimpelende water in de Hilversumsche haven en de heerlijke boomengroei langs de oevers verleenan dit beeld ongetwijfeld een bekoorlijkheid, die niet zal nalaten velen te prikkelen en tot het besluit te brengen deze schoone Gooische hoofdplaats nader te gaan bekijken.

Een milde herfstzon op den Waardeweg, één van Hilversums schoonste dreeven. Het leuke schaduwspel van bladeren en stammen op den door de zon beschenen weg wekken 'n stemming, die de herinnering aan gure en koude herfstdagen voorgoed wegvaagt.

Prachtige herfststooi aan de haven bij den nieuwen weg.

Een Moordenaar en zijn Zoon

HET VERHAAL TOT NU TOE.

DOOR A. OSCAR KLAUSSMANN

Else Lobener, een wees, woont bij juffrouw Nitschke in, maar door toedoen van den huisbaas Krauze, die Elze er van beschuldigt zijn zoon, die op haar verliefd is, te hebben willen inpalmen, wordt zij door deze op straat gezet. Daar wordt zij bewusteloos gevonden en in ernstigen toestand naar een ziekenhuis gebracht. Krauze's boekhouder Wendrich, die van de verhouding tusschen de beide jongelui weet, wordt door zijn patroon ontslagen. Als Wendrich weg is, leest Krauze een brief van zijn schoonzuster, Wilhelmina Abt over, waarin zij hem over de regeling van geldzaken spreekt, een brief, waardoor Krauze erg in het nauw gedreven wordt, daar hij niet in staat is, haar het verschuldigde te betalen. Intusschen is de jonge Rudolf Krauze in de stad gekomen en hoort van Wendrich dat Elze in het ziekenhuis ligt, maar binnen enkele dagen genezen daaruit ontslagen zal worden. Rudolf wil zien bij zijn tante Wilhelmina Abt iets voor Elze gedaan te krijgen en hoort, bij haar de trap opgaande, boven iemand kuchen — hij herkent daarin het eigenaardige kuchje van zijn vader. Hij

wil hier zijn vader in geen geval ontmoeten en gaat terug, om even later een oude vrouw de woning zijner tante te zien verlaten, die door zekere eigenaardigheden in haar gang zoozeer aan zijn vader herinnert, dat hij er verstomd van staat. Twijfelend volgt hij haar tot zij plotseling spoorloos verdwenen is. Een paar uren later hoorde hij, dat zijn tante vermoord was. Hij verlaat onmiddellijk de stad wees, Wendrich verzoekend aan niemand te vertellen dat hij in de stad geweest is. Intusschen is Elze uit het ziekenhuis ontslagen en komt in dienst bij mevrouw Estella Deloria, die van haar gehoord hebbende, haar in het ziekenhuis is komen afhalen, haar voorstellende als haar gezelschapsdame bij haar te blijven. Zij stelt echter de voorwaarde, dat Elze zal afzien van Rudolf Krauze, wat zij, meenende daardoor in het belang van Rudolf te handelen, doet. 's-Avonds wordt de oude Krauze door een rechercheur mededeeling gedaan van den dood van zijn schoonzuster; samen

met den politiemann gaat hij daarna naar den hoofdcommissaris van politie. Daar laat hij zich door dezen de heele moordgeschiedenis vertellen, ook dat een opengebroken ijzeren kistje in de kamer gevonden was, waarop Krauze zei te weten, dat daarin o.a. een medaillon met het portret van zijn overleden vrouw en een zeer oud cylinderhorloge geweest waren, waarvan hij een beschrijving gaf. Bij haar nieuwe meesteres hoort Elze een bezoeker, een zekeren Hubner, Deloria dreigend toespreken, zonder dat zij evenwel begreep waarover het ging. Tot haar groote verbazing werd zij echter vijf minuten later aan Hubner voorgesteld als „mijn besten vriend”. Later leest zij Deloria uit de krant voor, dat het antieke horloge uit de moordzaak Abt gevonden is bij een uitdrager, die het gekocht had van een man, die zich gegemiteerd had met een belastingkwitantie, ten name van Johannes Beyer, welke naam mevrouw Deloria blijkbaar doet schrikken, en dat bij onderzoek gebleken was, dat die kwitantie pas betaald was, maar ook, dat Johannes Beyer al tien weken tevoren in het ziekenhuis aan typhus was overleden, dus niet nu pas betaald kan hebben. Wie had dan de belastingsschuld van den doode betaald en waarom?

Elze was den volgenden morgen juist bezig met 't afstoffen der kleinigheden in den zoogenaamden salon, toen er gescheld werd. Zij wilde gaan opendoen, omdat de werkster er nog niet was, maar mevrouw Deloria, die er oververmoeid uitzag en haar ongewoon stilzwijgen tegen het jonge meisje met een zware hoofdpijn had verontschuldigd, voorkwam haar.

„Blijf maar hier, kind!” zei ze gejaagd. „Ik zal zelf wel gaan. In ieder geval is het slechts een bedelaar.”

Maar de keurig gekleede, ernstig kijkende heer, die een minuut later tegenover haar stond, zag er niet als zoo iemand uit.

„Heb ik de eer, met mevrouw de weduwe Deloria te spreken?” vroeg hij, beleefd zijn hoed afnemend, en op haar bevestigend hoofdknikken voegde hij eraan toe: „Ik ben politie-ambtenaar en moet een boodschap aan u overbrengen.”

De eigenaardige spanning in de gelaatstreken der mooie vrouw had verraden, dat zij op zooiets voorbereid was geweest, maar nu haar vermoeden tot zekerheid was geworden, scheen zij toch voor een oogenblik door den schrik overweldigd te zijn, want zij leunde tegen den post van de deur en haar stem klonk eigenaardig bedrukt, toen zij na eenige seconden zei: „Dat is zeer vreemd, want ik zou waarlijk niet weten, wat ik met de politie te doen kan hebben. Maar wilt u zoo goed zijn, binnen te komen?”

„Ik kan mijn boodschap ook heel goed hier overbrengen; want ik moet u slechts verzoeken, of u in den loop van den morgen, en wel zoo spoedig mogelijk, even op het hoofdbureau van politie wilt komen. De hoofdcommissaris Lintwist wenscht u te spreken.”

„En over welke aangelegenheid, als ik vragen mag?”

„Daarover kan ik u helaas geen inlichtingen geven. Ik vermoed, dat het over de legitimatie van een verdacht persoon zal gaan, maar zooals ik zei, zeker weet ik het niet.”

„Is dat alles, wat u mij hebt te berichten?”

„Dat is alles. Ik mag zeker wel zeggen, dat u zult verschijnen?”

Mevrouw Deloria was al weer kalm genoeg geworden, om met een vriendelijken glimlach te antwoorden: „Zeker. Het is immers de plicht van iederen burger, om aan zoo'n oproeping gevolg te geven. Ik zal komen, ofschoon ik allerminst kan vermoeden, waarmee ik de politie van dienst kan zijn.”

Weer nam de ambtenaar zijn hoed af en vertrok na een beleefden groet.

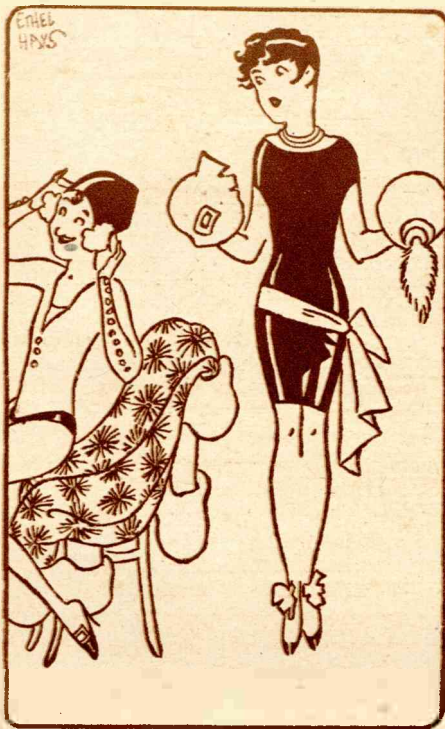
Toen de deur achter hem gesloten was, haalde mevrouw Deloria diep adem en drukte voor een oogenblik beide handen op haar borst. Deze laatste minuten moesten toch veel pijnlijker zijn geweest, dan haar gedrag had aangetoond. Zij keerde niet terug naar den salon, maar ging na een kort poosje naar de huiskamer, waar haar schrijftafel stond. Elze vond haar daar een half uur later druk bezig met het nazien van papieren, waarvan zij er verschillende uitkoos, terwijl zij de overige weer op hun vroegere plaats legde.

„Ik zal dadelijk voor een zakelijke aangelegenheid moeten uitgaan, kindlief,” zei ze, „en ik kan niet met zekerheid zeggen, wanneer ik weer thuis

zal zijn. In ieder geval zal het middageten op den gewonen tijd bezorgd worden en je behoeft daarmee niet op mij te wachten, omdat ik misschien onderweg al iets ga gebruiken. Zorg maar, dat de tijd je niet te lang valt, en laat niemand binnen, zoo lang ik weg ben. De afschuwelijke misdaad in de Paradijsstraat moet ons tot een waarschuwing zijn.”

Zij kleepte zich nu met de grootste zorg, stak de

Fanny Flapuit zegt:

Als sommige vrouwen zichzelf konden zien gelijk anderen hen zien, zouden ze het niet gelooven.

uitgezochte papieren bij zich en verliet het huis, om gevolg te geven aan den oproep van den hoofdcommissaris. Op haar vraag wees men haar een kamer aan, waar al verscheidene personen wachtten. Een groote magere man met een smal, bleek, behalve een klein bakkebaardje gladgeschoren gezicht, een buitengewoon dunnen neus en bloede-looze saamgedrukte lippen scheen bijzonder de aandacht der opgewonden vrouw te trekken, terwijl ook hij met groote belangstelling naar de mooie, elegant gekleede dame keek.

Na een poosje ging de deur van de kamer daarnaast open en er kwam een klerk met de boodschap, dat de hoofdcommissaris den heer Frans Krauze verzocht binnen te komen. De man met het bleke, geelachtige gezicht stond op en liep vlak langs mevrouw Deloria heen. Zij keken elkaar aan en er speelde een glimlach om de lippen van den graanhandelaar. Eenige seconden later was de deur achter hem gesloten en er verliep een heele tijd, voordat hij terugkeerde. Ook nu zochten zijn oogen dadelijk het gezicht van mevrouw Deloria,

maar zij vermeed het, hem aan te kijken, en ging, omdat juist haar naam afgeroepen werd, met vlugge schreden door de reeds door den klerk geopende deur.

De hoofdcommissaris, die ook vandaag niet alleen, maar door verschillende van zijn ambtenaren omgeven was vestigde een onderzoekenden blik op de statige dame; toen noodigde hij haar met een gebaar uit, plaats te nemen.

„Is u mevrouw de weduwe Estella Deloria?”

„Ja. Of — omdat ik met den hoofdcommissaris van politie te doen heb, moet ik wel zeggen: neen. Mijn doopnaam is Elize. Pas als kunstrijdster heb ik mij Estella genoemd. En omdat ik in mijn voormalig beroep onder dezen naam aan zoo vele menschen bekend ben geworden, achtte ik het geen misdaad, dien ook in mijn particulier leven te behouden.”

„Dat stond u zeker vrij, des te meer, omdat u bij den burgerlijken stand met uw justen voor-naam aangemeld werd. — U was kunstrijdster, mevrouw Deloria?”

„Schoolrijdster, hoofdcommissaris.”

„Neem mij niet kwalijk, als deze kleine verschillen mij niet goed bekend zijn. Ik heb u hier laten ontbieden, om u eenige vragen te doen. Is u iets bekend van den moord, die in de Paradijsstraat werd bedreven?”

„Ik heb herhaaldelijk daarvan in de krant gelezen.”

„Hebt u niet langs een anderen weg kennis gekregen van die misdaad?”

Mevrouw Deloria zette een verbaasd gezicht. „Neen, en ik zou ook niet weten, hoe dat had kunnen gebeuren.”

„Hebt u de vermoorde vrouw niet persoonlijk gekend?”

„In het bericht over haar vermoording heb ik haar naam voor den eersten keer vernomen.”

„U is geboren als Elize Beyer en u had hier in Breslau een broer, den ambtenaar Johannes Beyer? Is dat juist?”

„Ja zeker, hoofdcommissaris. En ik weet ook, waarom u mij daarnaar vraagt. Gisterenavond las ik in een krantenbericht over die misdaad tot mijn onuitsprekelijke verbazing den naam van mijn overleden broer.”

„Nu, als u dit bericht gelezen hebt, behoeft ik dus slechts met korte woorden tegen u te herhalen, dat een horloge, hetwelk zonder eenigen twijfel van de vermoorde werd gestolen, door een onbekende te koop is aangeboden, en dat deze onbekende voor zijn legitimatie gebruik heeft gemaakt van een belastingkwitantie, die op den naam van uw broer was afgegeven. — Hebt u een verklaring daarvoor?”

„Geen andere, dan dat het papier gestolen moet zijn. Want dat mijn broer meer dan twee maanden na zijn dood niet de verkooper van het horloge kan zijn geweest, lijkt mij toch wel tamelijk zeker.”

„Zeer juist. Maar het merkwaardigste van de zaak is, dat ergeris iemand een reden heeft gevonden, om na het overlijden van uw broer zijn belasting te betalen. Is dat misschien op uw aansporing gebeurd?”

„Neen. Als men het van mij als zijn erfgename gevorderd had, zou ik het waarschijnlijk gedaan hebben, maar er was mij niets bekend omtrent zoo'n verplichting van den overledene.”

No. 8

„En waren er anders nog nabestaanden van uw broer, van wie u kunt veronderstellen, dat zij — misschien ter vervulling van een laatste beschikking — die betaling hebben gedaan?”

„Nee. In ieder geval is er, zolang hij leefde, niemand met zulke vriendendiensten voor hem opgekomen.”

„Zou u misschien zoo goed willen zijn, mij iets naders over de omstandigheden van uw overleden broer mee te deelen?”

„Zeker, maar ik vrees, daarover slechts weinig te kunnen zeggen. Ik heb hem immers pas kort voor zijn dood na een zeer lange afwezigheid weer gezien, en wel in een toestand, die hem niet meer vergunde, mij nog iets op te dragen. Tevoren had ik achttien jaar lang niet het minste van hem gehoord.”

„Mag ik vragen, hoe dat kwam, mevrouw Deloria?”

„O, zeer eenvoudig. Op mijn achttiende jaar heb ik in het geheim mijn ouderlijk huis te Oels verlaten en mij bij een reizend circusgezelschap aangesloten. Van dat oogenblik werd ik door mijn familie als dood beschouwd. In de eerste jaren bleven tenminste al mijn brieven onbeantwoord en toen heb ik ook het schrijven opgegeven.”

„U is naar het buitenland gegaan — niet waar?”

„Ja. Ik ontving een voordeelig aanbod voor Zuid-Amerika.”

„Voor Brazilië?”

„Nee, voor Argentinië. Daar trouwde ik na eenigen tijd met den eigenaar van een plantage, Deloria genaamd, een Italiaan. Hier is de trouwakte. Die is wel in het Spaansch opgesteld, maar de Deutsche en Italiaansche vertalingen, die aan den achterkant staan, zijn door de desbetreffende consuls gewaarmerkt.”

De hoofdcommissaris nam het papier aan en onderzocht het met veel belangstelling; toen gaf hij het met een beleefde buiging aan de eigenares terug.

„U is zoo ongelukkig geweest, uw echtgenoot door den dood te verliezen?”

„Ja, hij is verleden jaar gestorven. Ik heb de doodsakte meegebracht. Ook die is, zooals u ziet, door den Duitschen en den Italiaanschen consul gewaarmerkt.”

„Ik zie het mevrouw Deloria. U houdt, naar het schijnt, uw papieren voorbeeldig in orde.”

„Een alleenstaande vrouw is daartoe helaas genoodzaakt. En ik heb mij bovendien al deze papieren moeten bezorgen, omdat de bloedverwanten van mijn overleden man bij de aanvaarding zijner nalatenschap onverwacht bezwaren tegen mij inbrachten. Het land, waarin ik mij nooit echt op mijn gemak heb gevoeld, ging mij daardoor geheel tegenstaan en ik besloot naar mijn geboorteland terug te keeren. Voordat ik naar Duitschland ging, ben ik nog lang in Londen gebleven. Ook daarover kan ik, als u het wenscht, bewijsstukken toonen, want ik heb wegens mijn erfenis verschillende aanzienlijke rechtsgeleerden om raad gevraagd, die zeker bereid zullen zijn, om het feit mijner aanwezigheid in Engeland te bevestigen.”

„Wij hebben niet den minsten twijfel omtrent dit feit. Maar u wilde ons over uw broer vertellen, mevrouw Deloria.”

„Ik begin al over hem. Ongeveer drie maanden geleden kwam ik in Duitschland aan en reisde eerst naar Oels. Maar ik vond daar niemand van mijn nabestaanden terug. Mijn ouders waren al lang gestorven, en pas na veel vergeefsche pogingen achterhaalde ik, dat mijn broer hier in Breslau een armoedig leven leidde. Ik haastte mij, hem op te zoeken en vond hem eindelijk, maar nog slechts als een hopeloos zieke bij de Barmhartige Broeders. Ik heb hem twee keer bezocht. Op den derden dag bracht men mij bij zijn lijk.”

Mevrouw Deloria's stem beefde eenigszins en zij drukte haar zakdoek tegen haar oogen. De hoofdcommissaris wachtte meewarig, tot zij uit eigen beweging met haar verhaal voortging, en zijn geduld werd niet te erg op de proef gesteld.

„Ik liet hem op mijn kosten begraven en nam zijn geringe nalatenschap in bezit, een erfenis, die geen enkele kostbaarheid bevatte en die men gemakkelijk in een handtasch kon meenemen. Eenige papieren waren er volstrekt niet bij, zooals men in het ziekenhuis, waar de dingen zich bevonden, zeker graag zal bevestigen. Mijn broer moet juist in den laatsten tijd waarlijk in zeer armoedige omstandigheden hebben geleefd.”

„En is dat alles, wat u mij kunt meedeelen?”

„Dat is alles.”

„Bezit u misschien een afbeelding van den overledene, een fotografie of eenig ander portret?”

„Nee.”

„Nog een heel andere vraag: Kent u den heer Frans Krauze?”

„Die naam behoort niet tot de zeldzame. En ik ben in mijn leven met zooveel menschen in aanraking geweest, dat misschien daaronder ook iemand is geweest, die zoo heette. Als u echter den heer zou bedoelen, die straks onder dezen naam werd opgeroepen, dan kan ik zonder bezwaar antwoorden, dat ik hem zooveel voor den eersten keer heb gezien.”

„Ik dank u. — Misschien wenscht een van de heeren nog iets aan de dame te vragen? U, mijnheer Werner?”

„Ik wilde mevrouw Deloria slechts bekend maken dat de genoemde Johannes Beyer toch niet geheel zonder nalatenschap gestorven is. Hij had zijn

DE MORGEN-OEFENING.

leven met duizend mark verzekerd. Wist u dat niet?”

De mooie weduwe schudde haar hoofd met een zeer onverschillig gezicht. „Nee. Niemand heeft tegen mij daarover gesproken.”

„De maatschappij heeft zich eenigen tijd geleden tot ons gewend met het verzoek, haar met de namen der erfgenamen van den overledene bekend te maken. Ik ben zoo vrij geweest, het betreffende adres hier voor u op te schrijven. Als u u daar als de rechtmatige erfgename van uw broer legitimeert, zal de som u vermoedelijk zonder enig bezwaar worden uitbetaald.”

Mevrouw Deloria nam het papier aan zooals iets, dat eigenlijk voor haar zonder enig belang was. Toen wendde zij zich met een eenigszins theatraal plechtig gebaar weer tot den hoofdcommissaris: „Kan ik nu gaan, mijnheer?”

„Wij hebben geen aanleiding, om uw tijd nog langer in beslag te nemen,” was het beleefde antwoord. „Zouden wij later uw hulp voor eenige inlichtingen noodig hebben, dan zult u ons die zeker wel willen geven. Goeden morgen!” Met een vluchtige hoofdbuiging en de trotsche houding eener vorstin verliet de vroegere kunstrijdster de kamer. De hoofdcommissaris bladerde een minuutlang in een voor hem liggende akte; toen zei hij: „Commissaris Braun, laat u die dame zoo onopgemerkt mogelijk, maar zeer zorgvuldig nagaan! Neem daarvoor twee van de beste ambtenaren. Er moet mij iederen dag nauwkeurig verslag worden gegeven van haar doen en laten, vooral over de personen, met wie zij in of buiten haar huis omgaat.”

„Moet er in het geval van een vlucht tot haar vangenneming worden overgegaan?”

„Slechts als zij voorbereidselen maakt, om over de grenzen te gaan. Anders hangt de bestaande verdenking toch nog te zeer in de lucht, dat zoo'n maatregel te rechtvaardigen zou zijn. Aan de

geschiedenis met de belastingkwitantie kan zij waarlijk geheel onschuldig zijn en wat ons met wantrouwen tegen die vrouw moet vervullen is voorloopig ongetwijfeld slechts haar eenigszins avontuurlijk verleden en haar in het oog vallend verlangen, om haar levensgeschiedenis met bewijsstukken te bevestigen. Als ik het toegelaten had, zou zij waarschijnlijk nog veel meer papieren voor den dag gehaald hebben, en ik zeg bij mijzelf, dat zij zich niet met zoo'n aantal legitimatie-papieren zou hebben gewapend, als zij een heel zuiver geweten had. Een teveel is minstens even verdacht als een te weinig. — Nu, Fritsen, wat brengt u ons?”

De binnenkomende ambtenaar berichtte: „Ik heb zooveel de dame een verhoor afgenomen, hoofdcommissaris, die volgens haar bewering op den avond voor den moord een verdacht vrouwspersoon het huis van mevrouw Abt heeft zien binnengaan. Zij heeft gelegenheid gehad, in de wachtkamer mevrouw Deloria nauwkeurig gade te slaan, en verklaart zeer beslist, dat deze in geen geval de door haar geziene oude vrouw is. Een vergissing daarover achtte zij onmogelijk.”

Lintwist knikte. „Dat heb ik wel verwacht. En mijns inziens zal het wel het verstandigste zijn, om geen tijd meer te verspillen met het zoeken naar deze boersch gekleede oude vrouw, die anders niemand heeft gezien. Het zou toch erg zijn, als wij van ons zouden laten zeggen, dat in onze stad een brutale moordenaar verborgen en onbestraft kan blijven.”

XI

Nauwelijks een kwartier, nadat mevrouw Deloria haar jonge huisgenoot had verlaten, werd Elze door de bel aan de deur geroepen. Zij opende in de overtuiging, dat het de werkster was, die binnengelaten wilde worden, maar zij deinsde ontsteld achteruit, toen zij den buitenstaanden bezoeker herkende.

„Rudolf! — Mijnheer Krauze! — Mijn hemel, wat ben ik van u geschrokken!”

Zij wist misschien zelf niet, of deze schrik door het feit van zijn onverwacht verschijnen of door zijn zoo geheel veranderd uiterlijk veroorzaakt was. Hij was inderdaad nauwelijks te herkennen. Zijn knap gezicht was magerder geworden en had de bloeiende kleur der gezondheid verloren. Zijn oogen schenen dieper in zijn hoofd te liggen en er waren vreemde lijdenstrekken in zijn gezicht gekomen. Zijn verlegenheid was in het eerste oogenblik nauwelijks minder dan die van een jong meisje; maar hij wist zich flink te beheerschen, toen hij den pijnlijken strijd in het gezicht zijner geliefde Elze bemerkte.

„Ja, Elze, ik ben het en naar het schijnt, is het geen aangename verrassing voor je, die mijn onverwachte komst heeft bezorgd. Maar hoe je gevoelens ook veranderd kunnen zijn, je zult mij toch een kort onderhoud onder vier oogen niet kunnen weigeren.”

Elze had echter nog steeds haar kalmte niet herwonnen. Bleek en bevend staarde zij voor zich uit en bewoog zich niet, om hem binnen te laten gaan.

„Ik begrijp het verwijtende van je woorden, maar ik smee je, mij te gelooven, dat ik zooiets slechts gedeeltelijk verdien. En ik beloof, je niet lang lastig te vallen, als mijn tegenwoordigheid waarlijk slechts pijnlijke gevoelens in je opwekt. Maar een kwartiertje moet je mij gunnen. En welke beslissing je dan ook over onze toekomst zult nemen, ik beloof, mij te zullen onderwerpen.”

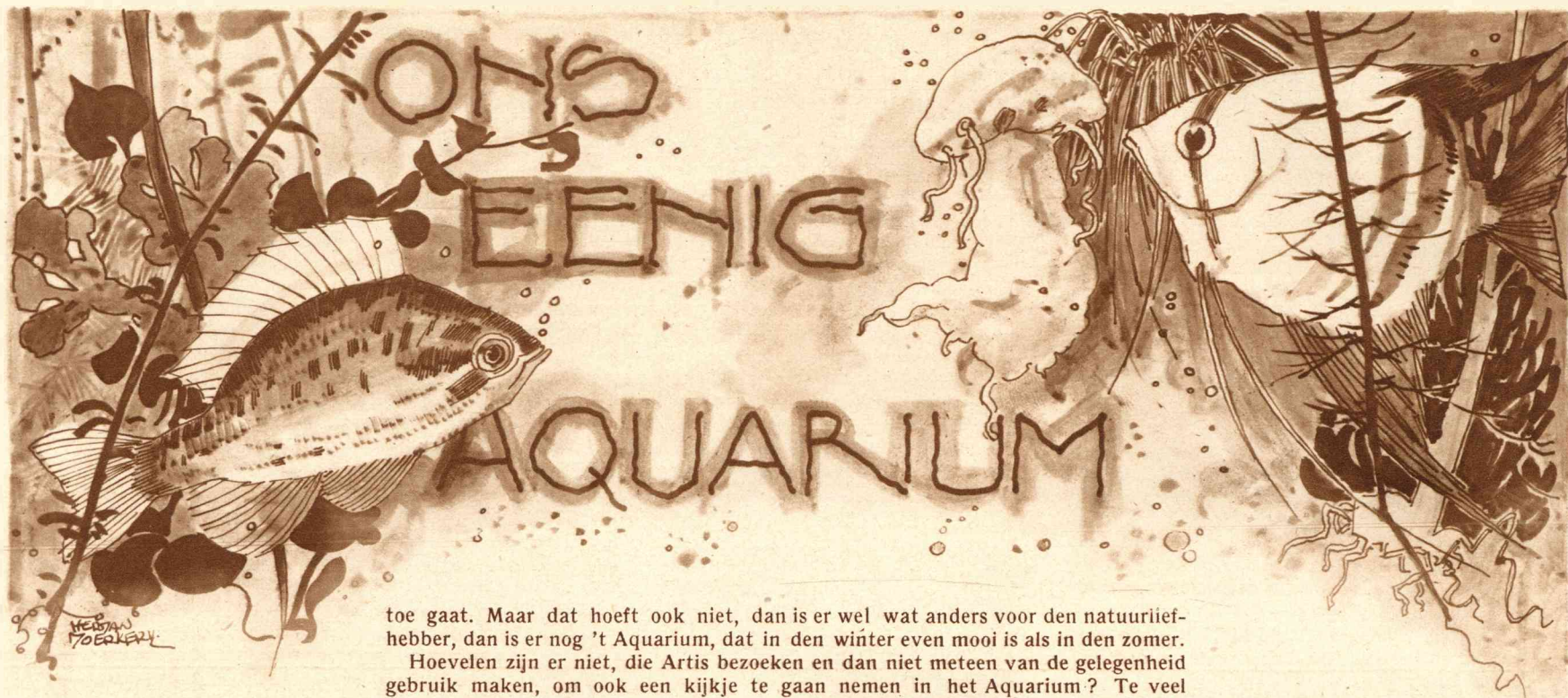
En al had zij honderd beloften gedaan, aan den verdrietigen toon van zijn stem kon zij toch niet weerstaan. Hem nu met een hardvochtig, onbarmhartig neen afwijzend, dat ging haar krachten te boven en niemand, ook haar weldoenster niet, had een recht, om iets onmogelijks van haar te verlangen.

„Kom dan binnen!” zei ze haast onhoorbaar. „Ik doe verkeerd, door het toe te laten; maar ik hoop van uw eerlijk karakter, dat u uw beloften zult houden.”

Zij deed de deur van de huiskamer voor hem open, maar toen zij daarbinnen tegenover elkaar stonden en Rudolf onstuimig haar handen wilde vastgrijpen, week zij zoover achteruit, dat de breede tafel nu tusschen hen stond.

„Dat niet, mijnheer Krauze! Wilt u, dat ik al zoo spoedig mijn toegevendheid ga betreuren?”

(Wordt voortgezet.)

toe gaat. Maar dat hoeft ook niet, dan is er wel wat anders voor den natuurliefhebber, dan is er nog 't Aquarium, dat in den winter even mooi is als in den zomer.

Hoevelen zijn er niet, die Artis bezoeken en dan niet meteen van de gelegenheid gebruik maken, om ook een kijkje te gaan nemen in het Aquarium? Te veel opeens? Te vermoeiend voor één dag? 't Is mogelijk, want in Artis is wel zóó veel belangwekkends te zien, dat men er heel goed een dag kan zoekbrengen.

Maar dan moest het, zouden we zoo zeggen, voor die velen een uitkomst zijn, dat ze 's winters de schade kunnen inhalen, dat ze dan kunnen kennismaken, of de kennismaking hernieuwen met het Amsterdamsche Aquarium, dat en wat zijn inrichting betreft, en wat aangaat de verzameling visschen, die er is bijeengebracht, in heel de wereld zijn weerga niet heeft.

Weet u wel, dat het Amsterdamsche Aquarium van Artis al in 1882 voor het publiek is opengesteld en dat bijvoorbeeld een stad als Londen pas twee of drie jaar zoo'n inrichting rijk is? En weet u wel, dat, toen ze dan eindelijk in die miljoenenstad besloten hadden, óók een Aquarium te bouwen, ze in Amsterdam zijn komen kijken, hoe het moest, en dat ze later, toen het klaar was, drie weken lang eenige oppassers naar Amsterdam hebben gezonden, om hier van onze

naar het Amsterdamsche gebouwd.

En toch blijft het oudste, het Amsterdamsche, dat niet heeft kunnen steunen op de ervaring van andere, maar zelf heeft moeten zoeken en zelf heeft moeten probeeren, nog altijd het beste en het mooiste.

In welk ander aquarium ter wereld toch heeft men ooit een school haringen, die uiterst teere visschen, in het leven kunnen houden, dan in het Amsterdamsche? In welk ander aquarium heeft men de voortplanting en de embryonale ontwikkeling kunnen bestudeeren van den Japanschen Reuzensalamander, een feit, waardoor ons Aquarium in wetenschappelijke kringen een algemeene vermaardheid heeft verworven? En waar heeft men sterletten (een soort steur, uit Rusland afkomstig), die reeds 46 jaar in een der bassins wonen en er zich nog steeds goed thuis voelen?

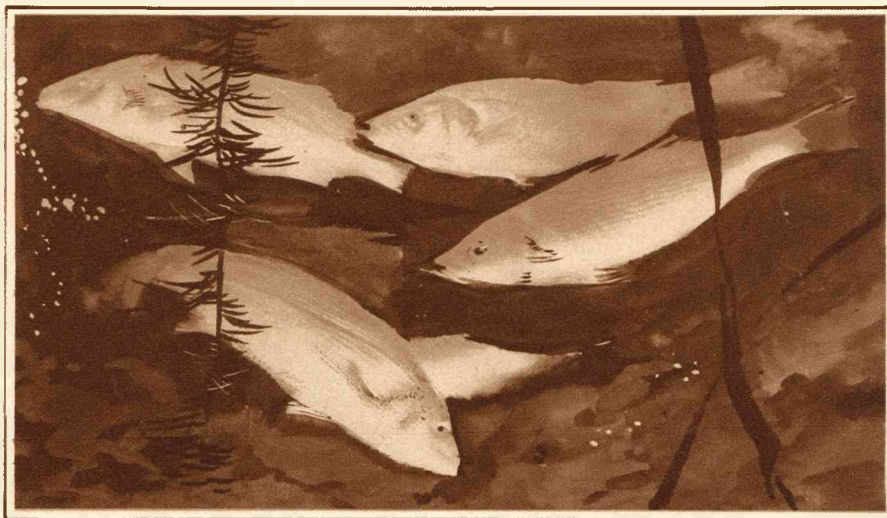
De geschiedenis van die steuren is wel aardig, om hier even vermeld te worden. In 1883, een jaar na de opening dus, werd het Aquarium o.a. bezocht door den hier incognito vertoevenden Russischen

De niet-Amsterdammer, die 's zomers in de hoofdstad komt, zal niet gauw een bezoek aan Artis verzuimen, onzen wereldvermaarden dierentuin wil iedereen gezien hebben, en die hem al een vorig jaar zag, gaat er toch weer heen, omdat er toch altijd wel iets nieuws is te zien, iets belangwekkends, dat er een vorig jaar niet was.

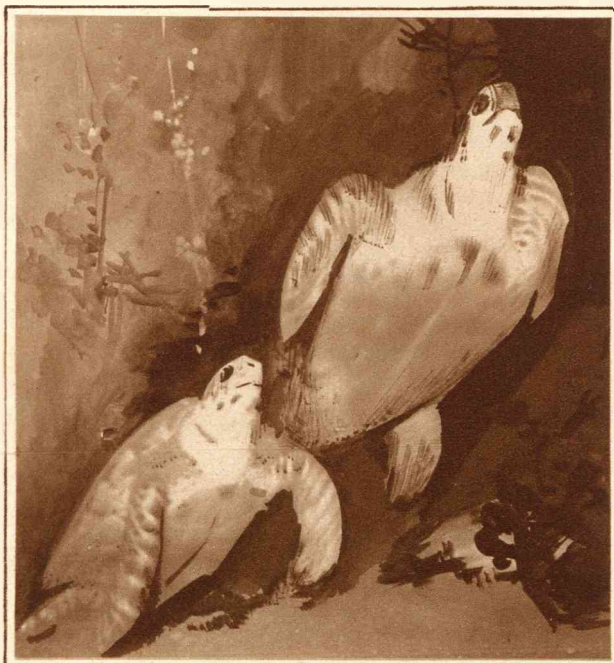
Maar, Amsterdam is geen zomer-verblijf, zooals bijvoorbeeld Zandvoort, waar het in den zomer bar druk en in den winter bedroevend stil is, in Amsterdam komen de vreemdelingen ook 's winters, zij het dan ook niet in zoo grooten getale.

In den winter evenwel kunnen ze, althans zoo denken de meesten er over, niet naar Artis gaan; de dieren zitten dan allemaal in de hokken en in den tuin is het kaal en dor en koud... niets gezellig er dan in te wandelen.

Nu zijn we het er wel niet heelmaal mee eens, dat er in den winter in Artis niets te genieten is, maar we kunnen het ons toch wel begrijpen, dat men er in 't koude jaargetijde niet bij voorkeur naar

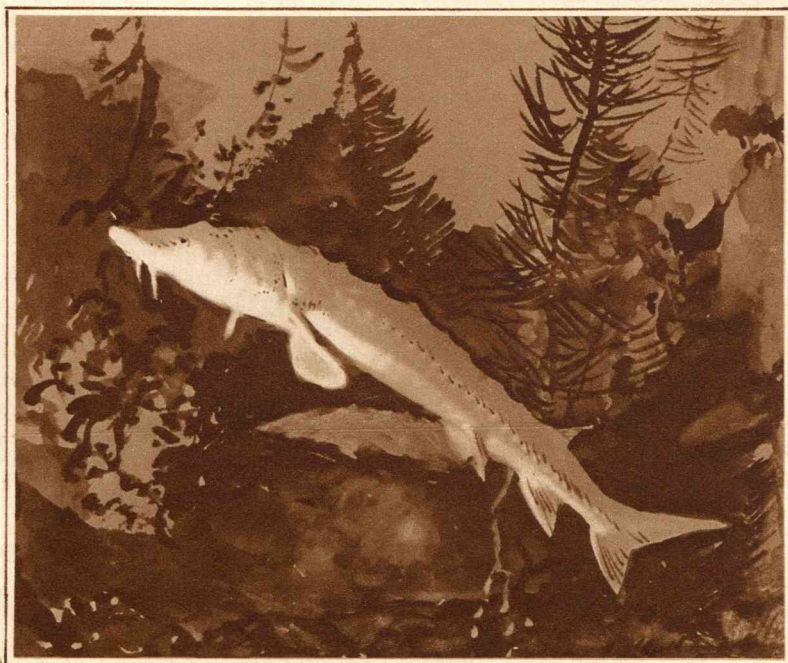
Een groepje zeebaarsen, zooals er een menigte in een der groote bassins rondzwemmen.

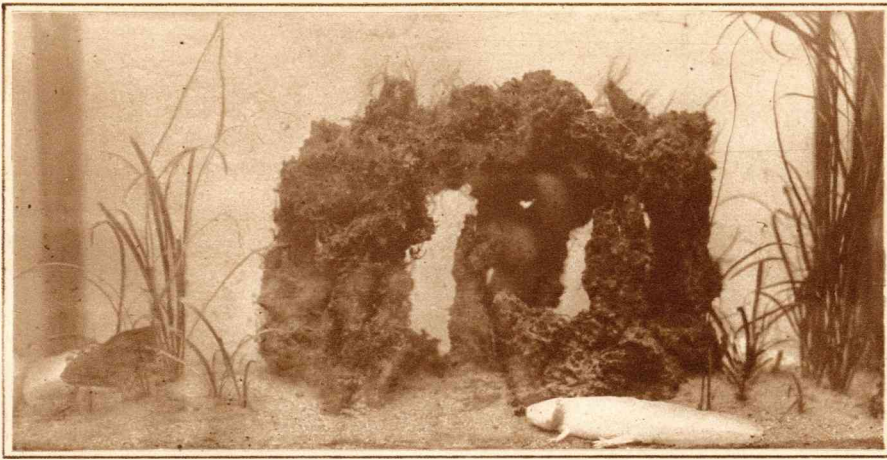
beide Aquarium-oppassers, van Eikeren en Stové, die met hun beidjes nu al jarenlang met de verzorging van visschen en bassins belast zijn en hun plicht met groote toewijding vervullen, de kunst te komen afkijken?

En het is niet alleen Londen, dat ons Aquarium als model heeft genomen, ook de aquaria van Berlijn en van Antwerpen en misschien nog wel die van andere steden ook zijn na en

Twee reuzenschildpadden, die als heel kleine diertjes, jaren geleden, hun intrede in het Aquarium hebben gedaan.

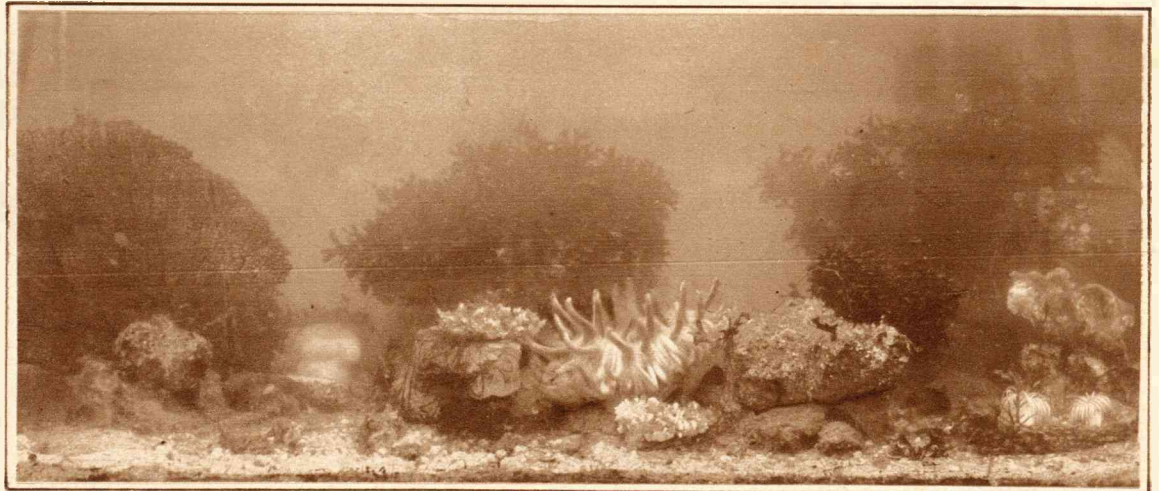
Een der groote steuren.

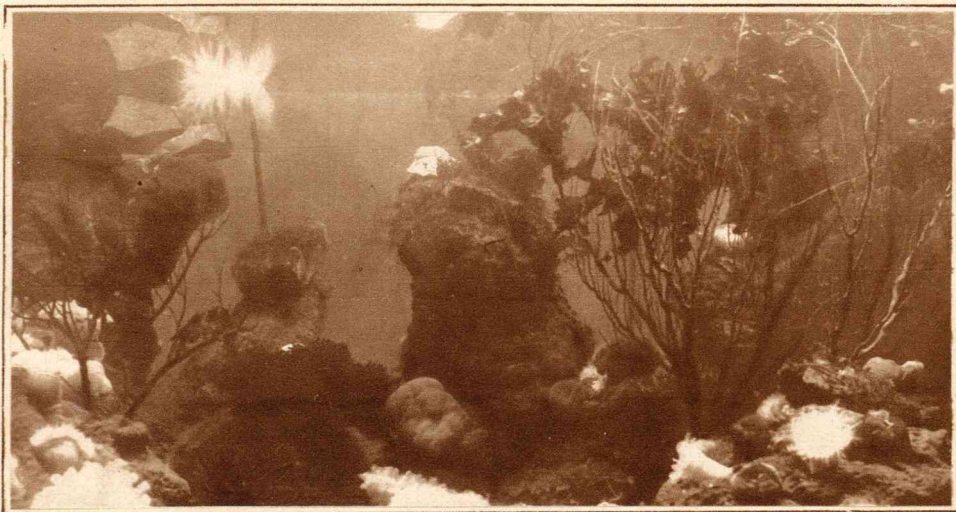
Het Axelotl-bassin, met op den voorgrond een witte axelotl.

grootvorst Procherov, die maar niet uitgepraat raakte over zijn bewondering voor wat hij daar allemaal te zien kreeg. Maar één ding vond hij jammer: hij zag er geen sterletten, visschen, die hij „van bij hem thuis” zoo goed kende. En toen hij weer in Rusland terug was, stuurde hij een aantal van die dieren aan het Aquarium ten geschenke. Van die visschen, die toen nog maar heele kleine sterletjes waren, maar die langzamerhand tot kolossale dieren opgroeiden, leven er nu nog steeds twee, die zich in een bloeiende gezondheid mogen verheugen.

Trouwens, er zijn meer visschen, die het in ons Aquarium lang, heel lang uithouden. Er zijn, bijvoorbeeld, tarbotten, die er al meer dan twintig jaren van hun leven gesleten hebben, er is een haai, die in 1914 bij Plymouth werd gevangen, er zijn zeeschildpadden, die er als babies kwamen en nu reeds grijsaards zijn. En tal van visschen hebben zich, in den loop der jaren, in ons Aquarium voort-

Een der vele Anemonen-bassins in de kleine zaal. In het midden de veranderlijke anemoon, die juist dezer dagen naar het midden van het bassin is verhuisd, na twee jaren achtereens steeds op hetzelfde plekje, links in den hoek, te hebben gezeten.

Het schitterende Anemonen-bassin in de groote zaal.

geplant, zoodat de nakomelingen van die hen eens in een der bassins zagen zwemmen, nu ook hun nakomelingen kunnen bewonderen. Die 's zomers in het Aquarium komen, kunnen er de nesten zien, die sommige visschen maken, om er hun eieren in uit te broeden, of de kuit, door andere geschoten en daarna aan zichzelf overgelaten om tot ontwikkeling te komen; ofwel hij ziet er de bekbroeders, die hun eieren in hun bek uitbroeden en hun jongen, wanneer er gevaar dreigt, in hun bek een veilige schuilplaats bieden... die er nu komen, zien er de forellen-eieren, voor een deel in het Aquarium zelf gelegd, of kunnen er de ontwikkeling bestudeeren van de axelotls, die uit eenigen tijd geleden gelegde eieren zijn te voorschijn gekomen.

Er zijn in het Amsterdamsche Aquarium heel wat visschen in hun ontwikkeling bestudeerd door den heer Portielje, den inspecteur der levende have van Artis, aan wien we het bekende aquarium-album van de firma Verkadé danken en nooit zou hij dit hebben kunnen doen, wanneer niet het Amsterdamsche aquarium zoo goed en zoo wetenschappelijk verzorgd werd, dat de visschen er zich thuis voelen, dat ze er doen, zooals ze zouden doen, wanneer ze in volle vrijheid leefden.

Maar behalve de dieren, die men aanstonds als zoodanig herkent, zijn er, vooral in de bassins in

de kleine achterzaal nog een menigte anemonen, die veelal voor planten worden aangezien (vleeschetende planten zegt men dan) maar die feitelijk dieren zijn, die zich ook kunnen verplaatsen, al doen ze het maar zelden. Zoo zagen we bijvoorbeeld de veranderlijke anemoon (veranderlijk, omdat hij verschillende vormen kan aannemen) die twee jaar lang op dezelfde plek in een hoekje van het bassin gezeten had en nu juist een paar dagen geleden zich naar het midden had verplaatst.

Ook zagen wij er de spirographis Spallanzani (kokerworm of zeekwast), een worm, die zichzelf een woning bouwt in den vorm van een kokertje, waaruit hij nu en dan een soort vangarmen in den vorm van een waaier of kwast naar buiten steekt, om in het water zwevende plantenresten tot zich te nemen.

En zoo is er meer wonderlijks onder deze eigenaardige dieren te zien. Maar vooral trekken ze aan door hun prachtige kleuren en vormen, die het begrijpelijk maken, dat ze door velen voor planten en bloemen worden aangezien.

Even nog een belangwekkende bijzonderheid. Onder de zaal, waarin de groote 1.80 meter hoge aquaria zich bevinden — in geen enkel ander aquarium heeft men zulke hoge bassins — bevinden zich reusachtige reservoirs, die vóór de opening in 1882 werden gevuld met 623.573 M3 zeewater en 225.767 M3 zoetwater, dat voortdurend wordt opgepompt naar boven in het gebouw gelegen tanks, vanwaar het, onder toevoeging van meer of minder lucht, afstroomt in de bassins, om vandaar weer, via filters, in de groote reservoirs terug te stroomen. Datzelfde water, dat daar dus zevenenveertig jaar geleden werd in gebracht, is er nu nog in, en wordt nog steeds gebruikt! Natuurlijk, er verdampt voortdurend iets van, zoodat nu en dan bijvulling noodig is — omstreeks om de drie jaar wordt ongeveer een vijfde van de oorspronkelijke hoeveelheid bijgevuld — maar toch altijd is er nog van het oorspronkelijke water in de reservoirs aanwezig. Dat bijvul-water, dat uit de Middellandsche Zee komt, wordt daar vandaangehaald door booten van de Kon. Holl. Lloyd. Op de heenreis worden daarvoor ballast-tanks van het schip goed schoongemaakt, die dan op de terugreis met zuiver

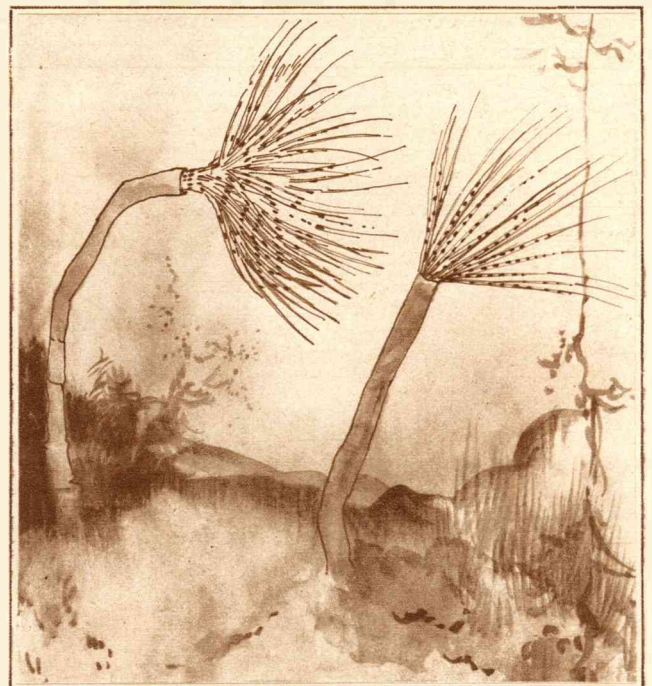
zeewater worden gevuld. Dat alles en ook het vervoer tot in de haven doet de K.H.L. geheel gratis. In de haven aangekomen, wordt dat water dan overgepompt in z.g. waterbakken, waarmee gewoonlijk drinkwater vervoerd wordt naar in de haven liggende schepen en die brengen het dan naar de Lijnbaansgracht bij de Muiderpoort, vanwaar het met slangen naar de reservoirs in het aquarium wordt gevoerd.

Aan dit eene voorbeeld ziet men al, dat het instand-houden van ons aquarium niet zoo'n heel eenvoudige zaak is, maar allen, die met de zorg ervoor belast zijn, vervullen hun taak met de grootste toewijding.

En dát is wel het voornaamste geheim van ons Aquarium, daardoor alleen is het mogelijk, dat hier resultaten bereikt worden, waarop men elders nog nooit heeft kunnen bogen.

Die er nog nooit geweest is, of die het in lang niet heeft gezien, neme er toch weer eens een kijkje, of ga er met de kinderen in de Kerstvacantie heen, wanneer het Aquarium (van 15 December tot 15 Januari) ook na donker opengesteld en verlicht is.

A. T.

De pas enkele dagen geleden in het Aquarium aangekomen Spirographis Spallanzani (Kokerworm of Zeekwast), waarover in het bijgaand artikel wordt gesproken.

Een prachtig overzicht van dit oude stedeke aan de Zuiderzee wordt den lezer hier geboden. Heel duidelijk komt op deze foto de vermaarde Dromedaristoren tot zijn recht, welke, dateerend uit het jaar 1540, nog een der overblijfselen is van de oude stadsversterkingen, waarmede Enkhuizen in zijn bloeitijd in vroeger eeuwen zich omgeven had. Want eens telde het niet minder dan 40.000 inwoners en kon het op een visschersvloot van 400 schepen trotsch

ENKHUIZEN UIT DE LU

N UIT DE **LUCHT** BEZIEN

gaan. Meer op den achtergrond rijst de typische toren omhoog van de Zuiderkerk, welke gebouwd is op palen en die de grafombe bevat van den grooten natuurkundige Paludonius. Zou Enkhuizen door de demping der Zuiderzee een rijker toekomst tegemoetgaan en zijn plaats als een der „dooden steden langs de Zuiderzee” van thans inruilen voor die van een herboren stad met levendigen handel en belangrijke industrie? Dat zal de tijd moeten leeren.
(Foto K.L.M.)

ONDER ALVA'S BEWIND

DOOR WILLY VAN MOOK

WIE VAN DE HEEREN WIL EVEN DANSEN? Deze 22 bekoorlijke jonge meisjes zijn leden van het bekende Ceballos-dansensemble, hetwelk in geheel Amerika, doch bijzonder in New-York steeds groote successen mocht boeken en in het geheel uit 36 medewerkers bestaat.

COLLECTE VOOR EEN ZWERVERSTEHUIS. Deze dagen hield men 'n liefdadigheids-collecte ter ondersteuning van het dr. Barnardohuis voor zwervers of andere verschoppelingen der maatschappij. 't Eigenaardige bij deze collecte was wel, dat de collectrices gekleed waren in die kleedij, welke de bekende schrijver Dickens in zijne boeken beschrijft, en gelijk men op dit aardige kiekje kan zien.

Dertig gebrandmerkten waren dien dag gegalgd, dertig lijken bengelden aan de lugubere palen op de binnenplaats van 't Antwerpse Steen, aan den Schelde-oever. Morgen zou het de beurt zijn van Juan de Gonzualdez, den weerspannigen Moorschen officier, die verdacht was van hoogverraad.

Vanuit zijn tralievenster zag hij uit op het „Esplanada", 't binnenhof van het in Spaanschen stijl opgetrokken huis van Dominico de Vargas, den legeroverste, die hem gevangen had laten nemen.

En hij zag er Barechia, de schoone Moorsche slavin, die de Vargas diende en die medelijden had met de arme gevangenen. Als er niemand in de buurt was, kwam zij tot bij het tralievenster van Juan de Gonzualdez, om hem de hand te reiken. En op een morgen viel er een bloem van 't tralievenster voor de voeten der schoone Moorsche; doch Alonza de Vargas, de dochter van den legeroverste, had het gezien. De hardvochtige oogen van de trotsche senora hadden vuur geschoten, blikken als giftige pijlen uit de gespannen bogen harer oogleden. Maar de gevangene had ze niet opgevangen en zich minachtend afgewend.

Uitgestrekt op zijn strooleger, peinsde hij over het lot zijner gezellen. Tien waren er gemarteld en aan de galgen gehangen, vier waren er gestorven van honger en verdriet. Hun lijken waren in de Schelde geworpen. Wellicht waren ze door de golven voortgestuwd naar het Moorenland, om daar onder de platanen een laatste rustplaats te vinden; misschien ook waren ze geworpen aan de oevers van de lage landen aan de zee.

„Als ik in de Schelde geworpen word," zoo mijmerde Juan, „zal ik spoedig aan de oevers en vrij zijn, ik zal me voor dood in de Schelde laten werpen."

En op een morgen, toen de cipier de cel van Juan opende om er een versche kruik water te brengen, sprong hij verschrikt achteruit. In 't midden der cel lag de Moor, 't gelaat naar den grond, de armen uitgespreid, dood.

„De Gonzualdez is dood!"

De kreet vulde de gevangenis, sloeg uit over de binnenplaats, drong door tot het Esplanada, waar de Vargas hem vernam. Naast hem stond Alonza, zijn dochter, aan zijn voeten zat Barechia, de Moorsche slavin.

En terwijl Barechia van droefheid te schreien toog, glom over het gelaat van Alonza 'n glimlach van voldoening. Men zou gezegd hebben, dat er jaloerschheid was tusschen deze twee vrouwen, die, hoezeer zij ook in stand verschilden, beiden genegenheid gekoesterd hadden voor den jeugdigen Moor, die in voor naamheid en adel hooger stond dan de Vargas zelf.

Tot de twee soldaten, die hem de doodstijding van de Gonzualdez kwamen brengen, beval de Vargas onverschillig:

„Toon mij het lijk."

De soldaten voldeden aan 't bevel en brachten het lijk voor hun overste. Met een loom gebaar tilde deze de oogleden van den Moor op.

„Dood," bromde hij, „in de Schelde er mee."

Maar een kreet weerhield de dragers:

„Halt!"

't Was Alonza, die bijna dreigend op de sol-

PEKINKEESJESTENTOONSTELLING TE LONDEN. Op de laatst gehouden Engelsche show waren heel wat van deze lieve diertjes te bewonderen, waaronder ook deze vier, die onder de vertrouwelijke bescherming van hun meesteres de meeste kijklustige oogen op zich wisten te richten.

daten toekwam en op verwijtenden toon tot den overste zei:

„Ziet ge dan niet, vader, dat de Moor niet dood is, hij leeft en tracht slechts te ontsnappen, zet hem de vuurproef op de borst en ge zult zien, dat ik waarheid spreek.”

Met haar vinger wees zij naar een vuurschaal, waarop Oostersch reukwerk smeulde. Een soldaat naderde, nam het zilveren pincet, dat diende om het reukwerk in 't vuur te leggen, en klemde er een gloeiende kool tusschen, die hij op de ontbloote borst van de Gonzalez plaatste.

De Moor bewoog niet. Alonza kwam naderbij om de proef te zien. En twijfelend legde ze haar hand op 't voorhoofd van den doode, dat aanvoelde als door de zon beschenen marmer.

„Hij leeft,” riep ze uit. „Als hij nog geen genade vroeg, dan is het, omdat zijn talisman hem beschermt. Alle Moren maken gemeene zaak met den duivel. Men hale het marteltuig en de giftige adder.”

Een oogenblik later kwamen de beulsknechten. Zij droegen kleine foltertuygen en, in een kooi, de giftige adder, het uiterste middel om gevangenen tot bekentenis te dwingen. Men liet het vervaarlijke beest uit de kooi op de bloote borst van den Moor kruipen. De aanwezigen zochten beangst een goed heenkomen. Van verre keek Alonza toe. Maar de adder zocht niet, als naar gewoonte, de hartstreek van het slachtoffer om er bloed uit te zuigen, doch rolde zich behaaglijk op het lichaam van den Moor ineen, alsof zij een kouden steen gevonden had, waarop zij zich te ruste wilde leggen. De beulsknechten lokten haar weer in de kooi, het uiterste middel was mislukt.

Weer kwam Alonza naderbij.

„Slaat hem spijkers onder de nagels,” beval zij.

En zooals Alonza bevolen had, namen de beulsknechten de slap langs het lichaam ahangende handen van den Moor, en pasten er de wreede spijkerfoltering op toe. Onder elken nagel sloegen zij een spijker en geen bloed vloede er. Pijnigen hielp niet, Alonza verzon een ander middel:

„Neem uw voile, Barechia, en dans de colorica rondom den Moor; wij zullen zien of hij de oogen op wil slaan om u te zien.”

Het jonge meisje gehoorzaamde. Alleen, rondom den Moor, danste zij de colorica. Haar gouden collier, de amulettenketen op haar borst en de talrijke slavenringen, die haar armen sierden, alles rinkelde mede in het wilde rhythme. Getooid met groote Oostersche ooringen, de Venetiaansche voile, een tunica, zwaar van goudborduursels, geleek zij een Byzantijsche godin, een heilige maagd, omglansd van zon als van goud-flakkerend kaarslicht. En plotseling, terwijl Barechia haar blikken onafgebroken op het schijnbaar levenloze wezen van den Moor gericht hield, zag zij, hoe de oogleden van den gevangene bijna onzichtbaar bewogen, hoe de lippen zwak vertrokken, als tot een glimlach. Om de beweging aan de toeschouwers te verbergen, spreidde zij wijd haar armen uit, zoodat de voile als een scherm voor het lichaam van den Moor gehangen werd, en om haar dans niet te onderbreken, liet zij statig de voile omlaag glijden, totdat ze geheel het lichaam van den Moor dekte. En dan, tevreden

over haar daad, voleindde ze, volgens het ritueel, haar dans, draaide en draaide, zóó snel, dat al de bonte kleuren van haar tooisel zich oplosten en haar als de kleuren van den regenboog om-

gaven. Sneller, nog sneller, in heel hare slankheid, steunend op de teenen van haar linkervoet, als op een roteerende spil, draaide zij rond, totdat de duizeling haar beving en zij voor de voeten van den legeroverste neerstortte. Slechts een oogenblik duurde haar bewusteloosheid; toen zij bijkwam richtte ze zich half op, en geknield smeekte zij met snikkende stem:

„Oh, Senor, laat deze misdaad niet voortduren, vertrouw mij het lichaam van den Moor toe, ik zal het laten begraven.”

Maar Alonza schreeuwde:

„Waarom zou men hem begraven, dat men hem in de Schelde werpe, zooals de anderen.” En men wierp hem in de Schelde.

.... Maar 's avonds, toen de nachtschaduw daalde over het Steen, over het Esplanada, over de Scheldeovers, en over de stad dichte nevels van duisternis hingen, kwam een jonge man zwemmende de Schelde op. Aan den oever, tegen de muren van het Steen, zette hij zich neer. Voorzichtig trok hij, een voor een, de spijkers van onder zijn nagels, en stak ze, als trofeeën, in zijn gordel. En, gedekt door de duisternis, stond hij op, begaf zich naar het paleis, drong door tot het Esplanada, tot de kamer van de Vargass, dien hij slapende trof.

Hij wekte hem niet... scalpeerde hem slechts, met één slag van zijn yatagan, het hoofd. Dan sloop hij in de kamer waar Alonza sliep; ook haar wekte hij niet, sloeg haar slechts de tien spijkers, die hij in zijn gordel droeg, onder de nagels. Doch wijl ze bij de eerste verwonding reeds ontwaakte en gilte van pijn, sprak de jonge Moor eerbiedig: „Het spijt me, dat ik u leed moet doen, m'n schoone senora, ik kan u helaas niet teruggeven, wat ik van u ontving, ik heb geen brandijzers en geen giftige adders, slechts uwe tien spijkers, die u toekomen....”

En terwijl hij Alonza, meer dood dan levend, achterliet, spoedde hij zich naar de kamer van Barechia. Hij behoefde haar niet te wekken, want, helaas, Barechia was dood. De jaloersche Alonza was haar moordenaar.

*

.... Dien nacht had er op het Steen een geheime terechtstelling plaats: alleen Juan de Gonzalez was er bij tegenwoordig.

En 's morgens hengelde het lijk van de trotsche senora Alonza aan een der schandpalen van het Galgenveld....

EEN KORDAAT VIERTAL zien we op dit plaatje in Miss Lurcock met haar 3 prachtige witte honden, die in Londen de algemeene bewondering wekken van de ware hondenliefhebbers.

RACE-AUTO'S EN LIEFDE

EEN SPANNEND SPORTVERHAAL, DOOR HANS DE LA RIVE BOX

I ONTSLAG

De bureautelefoonbel in het privékantoor van den hoofdplichter van loods M rinkelde luid. Een groote, ruwe hand nam den hoorn van den haak en terwijl de linkerhand in een boek met teekeningen bladerde, klonk een rustige stem:

„Ja? Met Higgings!”

„U spreekt met Carver, zoo juist is mij weer een diefstal in een der kleedkamers van M gerapporteerd. Den dader hebben wij gevat!”

„Breng hem hier!”

De hand legde den hoorn langzaam op den haak en de hoofdplichter bladerde verder in de teekeningen. Het was rustig in dit vertrek, in tegenstelling met de enorme fabriekshallen beneden, waar duizenden ijverige arbeiders uit honderden onderdeelen de bekende Gloria-two-seaters samenstelden. Rondom was het gebrom, het gegier, het geronk en al de andere geluiden van een ontzaglijk bedrijf als dit. Door de hooge, rechte vensters zag men over de stalen daken der reusachtige loodsen en hallen, terwijl vele slanke, zwart besmookte schoorsteenen hun recht, steenen lijf omhoog staken. En heel in de hoogte, waar men den blauwen lentehemel zou wanen, golde een dik, grijs rookgordijn uit al die pijpen.

Tusschen vijftig kameraden stond David van Wijck in het achterste gedeelte van loods M aan den transportband. Oorspronkelijk eenige zoon van een Hollandschen vader en een Amerikaansche moeder, was hij sinds twee jaar wees. Op achttien-jarigen leeftijd, juist toen hij zijn diploma op een der beste technische scholen had verkregen, waren zijn ouders bij een ernstig spoorwegongeval verongelukt. Van zijn moeder's kant had hij in zijn geboorteplaats Detroit geen familie en een getrouwde broer en zuster van zijn vader woonden in Rotterdam. Hij was dus aangewezen om de handen uit de mouwen te steken, daar hij van de jaarlijksche uitkeering der betrokken spoorwegmaatschappij onmogelijk verder zou kunnen studeeren. Maar David was reeds op achttien-jarigen leeftijd een volwassen man, die een uitmuntend hoofd en een gezond lichaam had. Zijn bruin, krullend haar, zijn heldere, donkere oogen en de rechte, aristocratische neus gaven hem dat aantrekkelijk mannelijke, dat zoowel mannen als vrouwen gaarne zien. Daarbij was hij welbespraakt, technisch uitstekend ontwikkeld en had hij vele vrienden, die met eenig ontzag over zijn spierkracht spraken. Toen hij eenigszins over het verdriet van het groote verlies heen was, ging hij uitzien naar een betrekking, en hoewel Amerika zijn vaderland was, lukte dat hier evenmin vlot als overal elders. Juist in die dagen werden de nog jonge fabrieken van Sam Gloria, den geduchten concurrent van Ford, geweldig uitgebreid. Waar Ford zoo'n prachtig succes had met de kleine, puike wagentjes voor weinig geld, die zijn naam droegen, besloot Gloria zich uitsluitend toe te leggen op de snelle, kleurige two-seaters. Ook hij was een „self-made” man en na twintig jaar te hebben geworsteld en te hebben ge-experimenteerd, na door den wereldoorlog bijna gefailleerd te zijn,

had hij zijn bedrijf nu in vollen bloei weten te brengen. Zijn product, de sierlijke „Gloria” vond overal aftrek. Er ging geen uur voorbij of er kwamen schriftelijke, telefonische, telegrafische en zelfs draadloze bestellingen. In het begin van 1929 boekte hij zijn grootste order ineens. In Sydney in Australië was een groote club gevormd, met als voorzitter een schatrijk koopman uit Melbourne. Deze automobiellclub wilde afwijken van het gewone soort luxe wagen en daar Sam Gloria een uitstekende en wijd en zijd vertakte reclame-campagne op touw had gezet, kwam men in Sydney op het idee om uitsluitend „Gloria's” aan te schaffen. De automobiellclub kreeg 3 Februari een telegrafische order en dienzelfden dag ontving de pas gevormde club het volgende telegram:

Order voor acht maal honderd „Gloria's” gemakkelijk uit te voeren. Kunnen met speciale booten respectievelijk reeds 12, 16 en 18 Februari verscheept worden.

Dit was Sam's manier van zaken doen. Twee dagen na die telegrafische mededeeling kreeg hij de definitieve order en weer een dag later wist de heele wereld van zijn succes. Zeer terecht had David van Wijck gevoeld, dat hij op een dezer fabrieken kans van slagen zou hebben. Hij solliciteerde en werd aangenomen. Doch de hoop, reeds spoedig op te klimmen vervloog in rook. Hij kreeg een plaats in hall M, aan den transportband en de eerste acht maanden deed hij den ganschen dag niets anders dan bougies inschroeven. Dat dit werkje verschrikkelijk eentonig werd en bleef, was begrijpelijk en toen hij na die acht maanden dan ook een iets ingewikkelder functie mocht bekleden, waarbij zijn kennis van monteur hem te pas kwam, dankte hij den hemel. Nu, na twee jaar, was hij echter niet heel veel verder. Zijn loon bedroeg dertig dollar per week, zoodat hij vrij behoorlijk in het dure Detroit kon leven. Hij was zuinig van aard en legde wekelijks iets apart. Dat hij dit zoo spoedig nodig zou hebben, had hij nimmer kunnen denken. Want even snel als hij toezegging had gekregen, dat hij geplaats kon worden, nu twee jaar terug, even plotseling en snel kreeg hij zijn ontslag.

Ongeveer tien minuten nadat Carver den hoofdplichter van loods M had opgebeld, kwam een jongen David waarschuwen, dat hij om twaalf uur op het hoofdkantoor present moest zijn. Niet lang geleden had een der onder-chefs hem verteld,

dat hij kans had op promotie en het was heel natuurlijk, dat David No. 1 onmiddellijk aan deze woorden dacht.

Hij haastte zich om twaalf uur, toen de geweldige menschenmassa's zich buiten de fabriekspoorten begaven, naar het bewuste vertrek, waar hij door Carver werd binnen gelaten. Achter zijn zwaar bureau zat Higgings in zijn volle waardigheid. Hij keek pas op, toen Carver David's naam noemde.

Als iedere voortvarende Amerikaan was de hoofdplichter een man van weinig woorden en als de meeste mannen in deze technische wereld van vooruitgang en gejaagdheid scheen hij zijn hart in zijn kantoortijd thuis te hebben gelaten. Hij wreef zijn kin, keek David een seconde aan en zei toen streng:

„Je weet zeker, waarom je hier moet komen?”

„Nee, Sir!”

„Dan zal je het wel spoedig begrijpen. Je wordt beschuldigd van diefstal. Wat heb je te zeggen?”

„Van diefstal?” hakkelde David, verbleekend;

„Dat is niet mogelijk, Sir!”

„Je weet best, dat er reeds een paar maal geld is gestolen uit jassen in de kleedkamer!” zei Carver en zijn hand gleed in zijn binnenzak. „Vanmorgen kwam Tompson, een van je kameraden, tot de ontdekking, dat er tien dollar uit zijn jas was gestolen. Hij haalde mij er bij en ik vond dit... op den grond onder den kapstok. Wat heb je daar op te zeggen?”

Hij hield David zijn geopende hand voor. Er lag een groot zakmes in, dat de jonge man onmiddellijk herkende. „Dat is mijn mes!” zei hij moeilijk; „ik miste het verleden week en ik dacht eerst, dat ik het verloren had, maar nu begin ik te gelooven, dat het gestolen is. Een lamme schooier heeft het gebruikt om de verdenking op mij te laten vallen. Ik bezweer, dat ik onschuldig ben!”

„Praatjes!” zei de hoofdplichter koel; „we hebben geen tijd om dat soort zaakjes heelemaal te gaan uitpluizen. Verdenk je iemand?”

„Tompson is mij niet sympathiek...” antwoordde David en hij dacht aan Tompson's geniepig gezicht, toen hij op een avond, nu een paar weken geleden, David had ontmoet in een klein steegje. Tompson was uit een klein, berucht kroegje gekomen en David had gezegd: „Wees nou wijs en leg je betrekking niet in de waagschaal door hier je geld te verboemelen!”

Waarop Tompson hem woedend had toegesist: „Als je denkt, dat je over mij kan schoolmeesteren, dan heb je het mis. Pas op, kereltje, als je iets zegt. En wat doe jij dan hier, hè?”

„Een boodschap voor Carver!” was zijn antwoord geweest en hij was schouderophalend doorgelopen.

Mr. Higgings lachte luid. „Natuurlijk! Tompson zal zich zelf bestelen. Je staat te liegen, waarde heer. Pak je boeltje en vertrek. In kamer 46 kan je je loon voor de eerstvolgende twee weken in ontvangst nemen. Loop jij even mee, Carver!”

„Maar dat is schandelijk!” barstte David uit: „Ik ben geen dief en ik eisch, dat deze kwestie goed onderzocht wordt!”

„Je hebt je mond te houden en te vertrekken!” zei Carver en hij duwde David naar de deur. De

Tusschen licht en donker nabij het Tolhuis.

hoofdopzichter was al weer aan het schrijven...

„Maar ik zal Mr. Gloria zelf een brief schrijven om mij te beklagen over deze behandeling!” riep de jonge arbeider woedend. De deur klapte achter hem dicht. Hij ontving zijn loon en Carver gaf hem over aan een der portiers. Vijf minuten later stond hij buiten de fabriekspoort, met een opgewonden kop, een handje dollars en zonder betrekking of een goed getuigschrift.

Dienzelfden avond schreef hij op zijn kamer een brief aan den machtigen Mr. Gloria en twee dagen later ontving hij een kort getypt schrijven terug:

„Wij hebben de zaak nauwkeurig onderzocht, doch kunnen u niet gelooven. Daarbij komt, dat de diefstallen, welke dagelijks voorkwamen, nu zijn opgehouden. U moet u neerleggen bij onze eindbeslissing.”

II

OP DE RACE-BAAAN

Op een zonnigen Maartschen namiddag, ongeveer drie uur, wandelde David ver buiten het drukke en lawaaiige Detroit. Het was ongeveer een maand na zijn ontslag en hoewel hij een keer of acht naar een nieuwe betrekking had gesolliciteerd, was hij op het oogenblik even ver als in het begin. Een baantje als taxi-chauffeur, dat hem bijzonder aantrok, was afgestuit op het gemis aan een goed getuigschrift en met bitterheid had de jonge man aan de schande gedacht, die nu op zijn goeden naam lag. Diep in zijn hart voelde hij het groote onrecht, dat hem aangedaan was en hij zon op middelen om zich te rehabiliteeren. Waar hij bij zijn vroegere chefs niet verder vermocht te komen, besloot hij den gluiperigen Thompson eens op te zoeken en hem desnoods een bekentenis af te persen. Zelf eerlijk en oprecht, voelde hij het hem aangedane onrecht des te zwaarder, en daarbij kwam de groote moeilijkheid om een nieuwe betrekking te krijgen, wat niet geschieden zou, als er een zwarte vlek op zijn naam lag.

Het was helder, tamelijk koud weer en zonder dat hij het wist, voerde zijn weg in de richting van een groote, ovale, gladde grasvlakte. Toen hij plotseling voor dit ontzaglijke terrein stond, herinnerde hij zich opeens hoe hij in het begin van het jaar op de fabriek gehoord had, dat hier op kosten van Sam Gloria een race-baan voor auto's zou worden aangelegd. De autokoning had reeds lang het gemis gevoeld aan een flinke baan dicht bij huis, waar zijn wagens hun prestaties zouden kunnen laten zien. Na lang onderhandelen met de stad was hij er in geslaagd, dit terrein aan te koopen en onverwijld waren drommen grondwerkers aangerukt om de hand aan de spade te slaan.

Nadat een flinke zes honderd man onder toezicht van zijn eigen ingenieurs de verschillende banen hadden uitgelegd, nadat de aannemers hun inschrijvingen hadden gedaan voor de tribunes, de kleedkamers en al die zaken welke bij een goed stadion behooren, waren de teekeningen der architecten uitgewerkt en in korten tijd was het geheele machtige bouwwerk uit een kale heidevlakte verrezen!

David was hier nog niet eerder geweest, maar nu hij de hoogte, door de zon beschenen torens zag, de ronde nieuwe muren, de vroolijke Amerikaanse vlaggen en de frissche letters, die den naam van den autoconstructeur vormden, voelde hij ondanks zijn verdriet en zijn afkeer van zijn vroegere werkgever toch een machtig ontzag voor dezen man. Hij liep om het terrein heen en volgde een der tribunemuren totdat hij plotseling een prachtig overzicht over de racebaan had. Alles was gloednieuw en helder, doch geheel verlaten. En langzaam kwam een idee in hem op, dat beslissend zou zijn voor zijn heele verdere leven. Reeds als jongen had hij uitgemunt in technische vraagstukken, had hij zich onweerstaanbaar aangetrokken gevoeld tot alles, wat in verband stond met motoren en raderwerken, hoe ingewikkelder hoe liever. Op zestienjarigen leeftijd had hij zijn kameraden vermeld doen staan door het in elkaar flansen van een motorfiets. Hij

herinnerde zich duidelijk zijn groot verdriet, toen het vehikel op een kwaden dag finaal uit elkaar gesprongen was. Maar dergelijke tegenslagen hadden hem nimmer zijn vertrouwen in zijn kunnen doen verliezen. En tijdens het eind-examen op de Technische school had een der docenten hem zonder omwegen gezegd, dat hij zich verder moest bekwalen en dat hij uitmuntend geschikt was om een goed ingenieur te worden. Helaas, de dood van zijn ouders had zijn plannen verijdeld!

Een wonderlijk verlangen groeide in hem, toen hij peinzend over die keurige banen staarde. Zijn hart ging uit naar auto's, speciaal naar de

De hoofdstedelijke Plantage Parklaan in herfstkleed gestoken.

ranke, razend snelle wagens, in welke hij twee jaar bougies en andere onderdeelen had vastgeschroefd. En het verlangen zette zich vast en ontpopte zich in één geweldigen wensch.

Hier op deze banen in een race-auto triomphen te vieren!

Hij werd opgeschrikt uit zijn mijmeringen door het zachte gegrom van een motor. Heel in de verte zwaaide een hek open en een knalroode „Gloria” reed langzaam het stadion in. David herkende den wagen onmiddellijk aan den typischen bouw en de eigenaardig uitstaande voorwielen. Hij was nieuwsgierig of hij in den chauffeur iemand van de fabrieken zou herkennen, doch plotseling versnelde de wagen zijn vaart.

Een geluid als van een vliegmachinemotor donderde op over de wijde vlakte, langzaam overgaande in een gillend gegier. De wagen schoof regelmatig hooger tegen de schuine baan op, naarmate de snelheid groter werd en binnen enkele seconden daverde het gevaarte in niet te schatten snelheid langs den jongen man voorbij. David voelde zijn hart sneller kloppen. Vergeten was zijn leed en zijn zorg. Hij zwaaide zijn lenig lichaam over het witte hek en zocht zich een goed plaatsje op, vanwaar hij een prachtig overzicht over de banen had. Zijn oogen schitterden en volgden het kleine, roode monster. Een ontzaglijk gevoel van vreugde maakte hem duizelig. Nu, voor het eerst in zijn leven, zag hij werkelijk snelheid. Geen vliegmachine hoog in de lucht, geen luxe-auto met een gangetje van zeventig kilometer. Maar een rood monster, een renwagen, welke misschien tusschen vele andere eens op den

transportband langs zijn handen was geschoven...

Twee, drie, vier maal floepte de auto langs hem voorbij. Slechts in een flits zag hij den bestuurder, die geen oog van de baan afhield. Eindelijk matigde hij de snelheid en tot David's vreugde deed hij den wagen stoppen bij het witte hek.

Langzaam gromde de machtige motor door, toen de chauffeur uitstapte en lachend naar David zwaaide. Deze bedacht zich geen oogenblik en hij holde naar beneden.

„Ook goeden middag!” groette de ander; „komt u eens kijken?”

„Ik heb genoten!” lachte David. „Bent u iemand van de Gloria-fabrieken?”

Hij kon nu den man voor hem eens goed opnemen. Een kleine, eenigszins gedrongen figuur in een leeren over-all. Een scherpzinnig, aristocratisch gezicht met twee rustige, blauwe oogen. Den stofbril had hij over zijn voorhoofd geschoven. Hij had een klein snorretje en een prachtig gebit. Het verwonderde David, dat deze kleinigheid hem opviel. De man lachte en maakte een prettigen indruk. Iemand, om je het volle vertrouwen te geven.

„Ik ben Mr. Montague!” zei de eigenaar van den race-wagen en plotseling herinnerde David zich den naam.

„Bent u de bekende golf-vriend van Mr. Gloria? Dan heb ik uw naam wel eens hooren noemen. U woont in dat groote, witte huis, niet waar, in Pensylvanië-road!”

„Je bent uitstekend op de hoogte, beste jongen!” glimlachte Mr. Montague; „je schijnt je nog al voor Sam Gloria en zijn producten te interesseeren! Heb je zelf soms ook een „Gloria”?”

David voelde zich wonderlijk aange trokken door dezen man. Het was hem, alsof hij hem reeds jaren kende. Maar bij de laatste vraag trok een rimpel over zijn voorhoofd. Mr. Montague keek nieuwsgierig.

„Nu? Biecht eens op?”

„De kwestie is, dat ik twee jaar bij Mr. Gloria heb gewerkt!” antwoordde David trouwhartig. „Ik ben een maand geleden ontslagen, en nu werkloos. Men beschuldigde mij zonder eenigen grond van diefstal en natuurlijk stond ik onmiddellijk op straat. Maar het zal u niet interesseeren, denk ik!”

„Mr. Gloria is echter bekend om zijn eerlijkheid!” zei de kleine man. „We zijn al jaren vrienden en ik kan niet begrijpen, dat hij maar zoo iemand laat ontslaan, zonder de zaak nauwkeurig te onderzoeken. Juist door zijn eerlijkheid en zijn gave om met zijn mannetjes op te schieten, heeft hij zoo'n succes gehad. Spreek je wel waarheid, jongmensch?”

David wond zich op. „Ik bezweer u, dat ik nooit in mijn leven een penny gestolen heb, Sir!” zei hij haastig. En toen moest hij glimlachen om zijn heftigheid.

Mr. Montague keek hem eenige oogenblikken aandachtig aan. Dit open, eerlijke gelaat beviel hem. Maar toen hij plotseling begreep, dat deze wildvreemde jongeman hem feitelijk niets aanging, vroeg hij zich verbaasd af, waarom hij al niet eerder opnieuw in zijn auto was gestapt en weggereden. Het vreemde feit deed zich hier voor, dat twee mannen, die elkaar nimmer ontmoet hadden, een soort van sympathie voor elkaar voelden.

„Nou...,” zei de kleine vriend van Sam Gloria aarzelen; „ik hoop, dat je weer gauw werk hebt.”

„Dank u, Sir!” sprak David beleefd en hij nam zijn pet af en wilde weer naar boven loopen. Maar plotseling hield de ander hem tegen.

„Heb je verstand van dit soort auto's?” vroeg hij en David keek in twee felle oogen, die heelemaal niet leken op de rustige, blauwe oogen van een seconde geleden.

„Wel iets Sir, maar niet veel. Het is juist het systeem van Mr. Gloria, om iedere werkkraft op een zelfde plaats te houden. Zoo heb ik een maand of acht den ganschen dag niets anders gedaan, dan bougies indraaien. U weet natuurlijk, dat de „Gloria” volgens een geheel aparte vinding is opgebouwd.

(Wordt voortgezet)

VROUWENLEVEN

Hoe kunnen we van onze oude jurken weer nieuwe maken?

W e zijn er niet al te best aan toe met de nieuwe mode — ten minste, als we de vorige al te slaafs hebben gevolgd. Want 't was wel heel gemakkelijk om onze japonnen zoo nu en dan weer 'n eindje korter te maken, doch zitten we niet met de handen in 't haar, nu de mode ons weer langere en wijdere rokken voorschrijft?

Toch is hier ook wel weer iets op te vinden. Kan er 'n flinke zoom worden uitgelaten, dan zijn we al 'n heel eind op streek, vooral wanneer de rok van zoo'n verlengde jurk tamelijk wijd is. We beginnen dan met den rok los te tornen en ook de zijnaden van 't bovenlijf te openen. Het bovengedeelte nemen we dan in bij de heupen, zoodat het daar geheel strak komt te zitten, terwijl we, ter hoogte van de taille — de natuurlijke hoogte, bedoel ik — een insnijding maken, zoodat we daar de ruimte gelijkelijk kunnen verdeelen. Dan nog 'n smalle ceintuur om die insnijding te bedekken, en de hogere taille is er alvast. De ruimte van den rok brengen we, zooveel mogelijk, naar den bovenkant, waar wij ze kunnen verdeelen in twee groepjes van fijne plooiën, of in wat ruimte aan weerskanten, die we aan den bovenkant smoken. En als we dan het aanzetten van den rok bedekken met een reepje zijde of andere garneeringsstof, die we ook aan hals en manchetten aanbrengen, dan zal ons japonnetje er geheel nieuwmodisch uitzien.

Bij een gladde jurk aan één stuk zullen we de renoveering niet kunnen klaarspelen zonder er wat garneeringsstof bij te kopen. We kunnen daarvoor gebloemde zijde of fluweel nemen bij effen zijden stoffen en, omgekeerd, effen zijde of fluweel bij gebloemde of geruite stof. De hogere taille-lijn verkrij-

gen we dan weer op de hierboven omschreven wijze, terwijl we den rok verwijden door hem, op eenige plaatsen, in te knippen en *godets* van de garneeringsstof in te zetten. Deze *godets* kunnen op verschillende manieren geknipt en op verschillende manieren ingezet worden. Men kan ze aan den bovenkant spits knippen en, naar onderen toe, wijd laten uitvallen; men kan ze ook aan den bovenkant in fijne plooiën of rimpels leggen. Dan kan men ze innaaien in een split zonder meer,

doch men kan ook de insnijdingen in den rok van boven boogvormig maken, zóó, dat van de eigenlijke stof slechts smalle banden overblijven, als een garneering van het geplooid of ingerimpelde rokje van nieuwe stof. De meerdere lengte is dan natuurlijk gemakkelijk te verkrijgen. Maar ook als we enkel de *godets* met een punt verlengen, zal de geheele jurk langer lijken. Door de garneeringsstof ook aan hals en manchetten en misschien voor de ceintuur te gebruiken, kan ook hier weer een goed geheel verkregen worden.

En de korte mouwen? Wel, daar geeft de mode zelf ook alweer 'n remedie tegen in den vorm van korte jasjes, welke zelfs bij avondtoiletten worden gedragen. Ze kunnen gemaakt worden passend bij een japon, maar ook van zwart fluweel of van kantstof, zoodat ze bij meerdere toiletjes te dragen zijn.

PAULA DEROSE.

EEN MONSTER-DESSERT

„Van een volmaakte
Hollandsche keukenmeid.”

In de achttiende eeuw werd een merkwaardig boekje uitgegeven, dat tot titel voerde: „De volmaakte Hollandsche keukenmeid” en aangaf, hoe in dien tijd in deftige huizingen de tafels pleegden te worden aangericht. Hier volgt een aanduiding voor het dessert, op een navenant even rijkelijk maal. Het dessert was berekend voor vierentwintig personen en moest er als volgt uitzien:

.....„De groote gedecoreerde wildschotel blijft staan. Daarbij komen: twee groote taarten, een schotel sprissen, een schotel fijne pudding, of soezen enz., vier schotels vlade en roomkaasjes, vier schotels allerhande gebak, twee fruitschalen kaviaar, twee fruitschalen met ansjovis, zes fruitschalen met allerhande vruchten, twee fruitschalen crème-brulée, vier kleine schaaltes met kleine taartjes, twee schaaltes met citroenstruif, vier schaaltes radijs: twee met knol- en twee met lange radijs, twee schaaltes met geschuimde room, acht schaaltes met allerhande gebak, twee schaaltes met suiker en pijpkanee.”

Als dessert, ofwel nagerecht, niet zoo heel weinig. Maar men kon in vroeger tijd heel wat op het gebied van tafelen. „De volmaakte Hollandsche keukenmeid” geeft er een staaltje van. In onzen tijd zullen wij ons aan dit overdadige niet meer wagen.

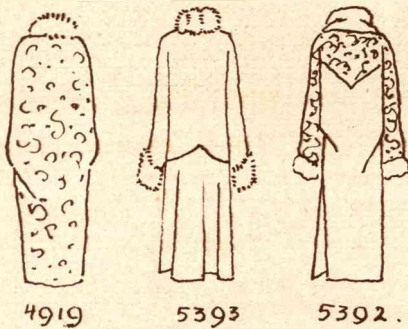
M. A.

Avondmantels

Men behoeft slechts één blik op onze teekening te laten vallen om te zien hoe de avond-mode in enkele maanden tijd totaal is veranderd. Uit is het met de praktische korte japonnetjes. De nieuwe avondtoiletten vallen tot op den voet, sommige raken den grond en weer andere vormen sleep. Maar over avondjaponnen een volgenden keer; het kleedingstuk, waarvoor wij heden de aandacht vragen, is de „Avondmantel”. De avondmantel is dit jaar heel kort, drie kwart of wel heel lang. Meestal om de heupen nauwsluitend en zonder uitzondering rijk met bont gegarneerd. In de meeste gevallen wordt hij vervaardigd van fluweel of brocaat, een enkelen keer van hetzelfde materiaal als de japon, hetgeen altijd heel mooi staat, maar voor de vrouw, die niet over al te veel kleedgeld beschikt, hoogst onpraktisch is. Waar zou het naar toe moeten als we bij ieder toiletje een bijpassenden mantel moesten hebben? Lezeressen, die van plan zijn een avondmantel aan te schaffen, raden wij aan, daarvoor velours chiffon, brocaat of lamé te kiezen. Deze stoffen kunnen tenminste overal bij gedragen worden. No. 4919 toont een zeer praktische avondcape, welke aan beide zijden gedragen kan worden. Den buitenkant dachten wij in velours broché, den binnenkant in effen zwart velours. Bijzonder praktisch is de smalle sjawl, welke aan den hantkraag bevestigd is en op minder zachte avonden losjes om den hals geknoopt kan worden. 5393 (96). Elegante mantel van zwart velours chiffon. Het onderstuk is in vorm geknipt en van achter langer dan van voren. Een groote sjawl-kraag en wijde manchetten van licht grijs bont vormen de garneering. 5392 (96). Rijke avondmantel van bordeauxkleurig fluweel, op zijde gesloten. Het schouderstuk en de mouwen werden gedacht in bijpassend brocaat. De ruime kraag en de manchetten in wit bont.

MARGUERITE.

4919

5393

5392

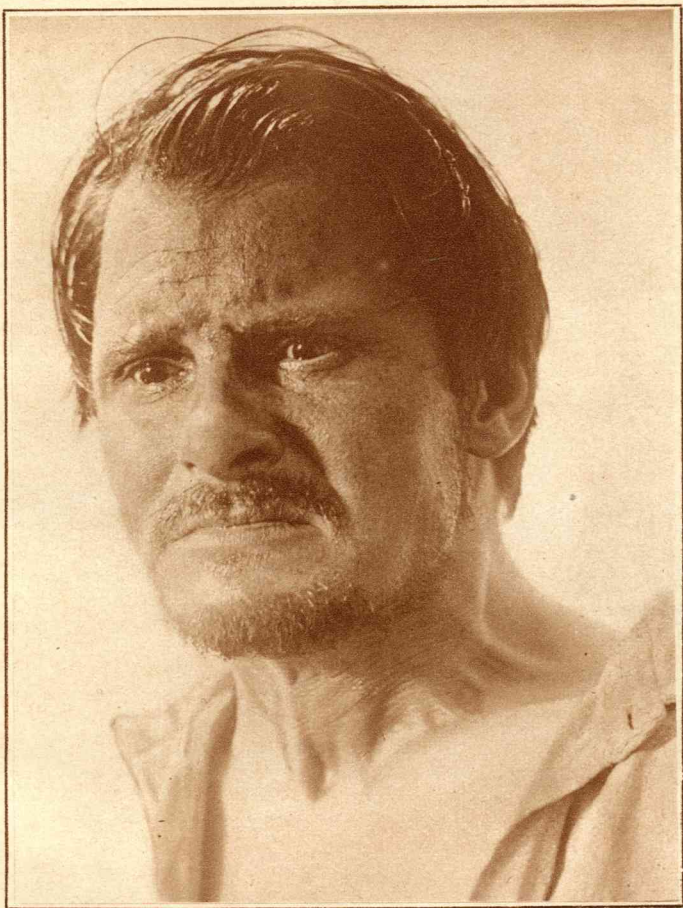
Hoe vindt je mijn linnengoed?

„Ik ben er beslist trotsch op, zoo prachtig als het thans is, maar ik geef alle eer aan Rinso, want zonder Rinso had ik het nooit zoo mooi gekregen”.

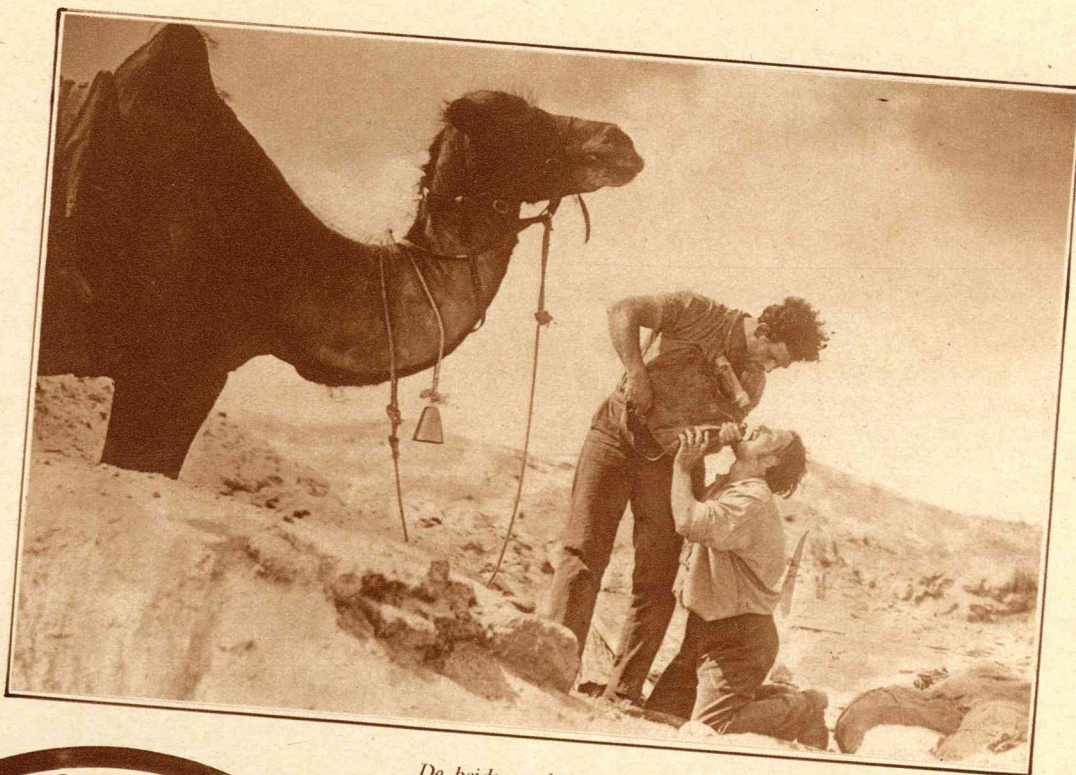
Een product der SUNLIGHT ZEEPFABRIEKEN

R2-27

Een brandende dorst
en geen water.

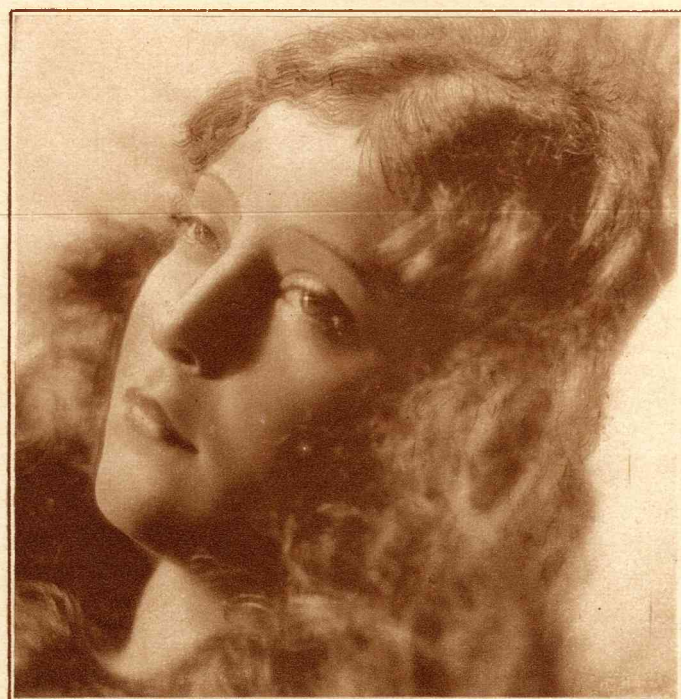
De beide goedzoekers, die met goud beladen terugkeeren, doch in
de woestijn dreigen om te komen wegens gebrek aan water.

Bruid No 68

De nieuwe bruidegom vertrekt
reeds den eersien dag na z'n
humelijk om goud te zoeken.

De eerste Duitsche sprekende en musicerende film loopt thans reeds een week in het Rembrandt Theater te Amsterdam en velen zullen er reeds met belangstelling nota van hebben genomen. Toch spijt het ons in zekeren zin, dat de Ufa niet direct met een fraaier en markanter specimen voor den dag is gekomen, want al is het onloochenbaar waar, dat het geluid zelf onze verwachtingen hieromtrent nog overtroffen heeft, toch accentueert de film nog te veel de moeilijkheden, waarmede men te kampen had op het gebied der geluidsfilm. Het gegeven is niet zoo correct door- en afgewerkt als men dat van de UFA gewend is. Niettemin geven de acteurs, en meer in 't bijzonder Conrad Veidt, subliem spel te aanschouwen. Het is 'n gelukkige gedachte geweest, om enkele kleine sprekende filmpjes vooraf te geven, die de voortreffelijkheid van de Duitsche sprekende film goed doen uitkomen.

Elga Brink, de bruid no. 68.

SPORT VAN ZONDAG

Wederom is een kostbare Zondag voor competitievoetbal vrijwel verloren gegaan. Dit heeft tot gevolg dat thans, nu het beste deel van het seizoen eigenlijk reeds weer voorbij is, pas vijf tot zeven wedstrijden door de Westelijke eerste-klassers zijn gespeeld. Dit is te weinig en vooral het feit, dat alle clubs niet precies even ver staan met de afwerking van hun programma, kan op het einde van het seizoen aanleiding geven tot minder sportieve verwickelingen. Wij vinden de wijze waarop men dat zaakje in België aanpakt meer aanbevelens-

Tunfell Park, het Engelsche team, dat Zondag bij Blauw-Wit te gast was. Het resultaat was een draw (1—1).

De wedstrijd Blauw Wit—Tunfell Park in het Stadion. Moment uit den strijd. Een afgeslagen aanval op 't Britsche doel.

waardig. Daar hebben alle ploegen uit de eereafdeeling thans reeds 11 wedstrijden gespeeld.

Amsterdam zou zelfs Zondag geheel van eerste klasse voetbal verstoken zijn gebleven, ware het niet, dat Blauw Wit de gelegenheid had te baat genomen om een Engelsche ploeg te engageeren.

Het bekende Tufnell Park heeft alzoo in het Stadion een handig positie spel gedemonstreerd, dat in vele opzichten ver uitging boven hetgeen de zebra's vertoonden. Goals maken schenen deze Engelsche gasten als punt twee te beschouwen, zoodat het aantal doelpunten zich aan die zijde — mede dank zij het uitstekende verdedigen van den Blauw Wit-doelman Barends, slechts tot één beperkte. Blauw Wit kon hier tegen het einde een goal tegenover stellen, zoodat het resultaat volkomen in overeenstemming was met de vriendschappelijke idee van deze ontmoeting.

Zoo'n resultaat tegen Engelsche tegenstanders werpt onwillekeurig weer de vraag op, waar we met ons voetbal nu eigenlijk aan toe zijn. Men is het er in 't algemeen over eens, dat ons voetbal in de tijden, dat er nog 'n Mannes Francken, een Bok de Korver of een Jan Thomee aan deelnamen, heel wat beter was dan tegenwoordig.

Doch in de periode van die keien won elke Engelsche amateurploeg hier op haar sloffen. In dien tijd was een nulletje of vijf een hoogst eervol resultaat voor 'n Hollandsch team, terwijl tegenwoordig de Engelsche gasten van amateuristische afkomst heel wat moeite aan onze elftallen hebben. Dus moet men concluderen dat we vooruitgegaan zijn. De cijfers liegen niet. Maar aan

den anderen kant is het toch wel zeker, dat we niet meer de beschikking hebben over mensen, die individueel presteeren wat de vooraanstaande mannen van vroeger deden.

Zij, die beweren dat dit voor een groot deel de schuld is van de trainers, die elk greintje individualisme doodden, konden het nog wel eens bij het rechte eind hebben.

Veel bijzonders is er verder niet. Ook in de tweede klasse was het competitie-programma zeer ingekrompen. Hercules slaagde er in D.E.C. tamelijk van nabij te kunnen blijven volgen door een 2—0 overwinning op B.F.C.

Voor A.F.C. dreigt de toestand meer critiek te worden. Wij hebben reeds eenige malen gelezen dat de reds eigenlijk toch te

sterk zijn om de laatste plaats te bezetten, doch onderwijl is de achterstand die het team van den Wandelweg heeft, nu tot twee punten opgelopen. En één moet 't toch tenslotte treffen. De 2—0 nederlaag tegen Velox in Utrecht is niet abnormaal. Bloemendaal ontnam echter H.V.C. in Amersfoort een puntje, waaruit wel blijkt dat de menschen uit het kruidentendorp er ook niet veel voor voelen om straks degradatiewedstrijden te moeten spelen.

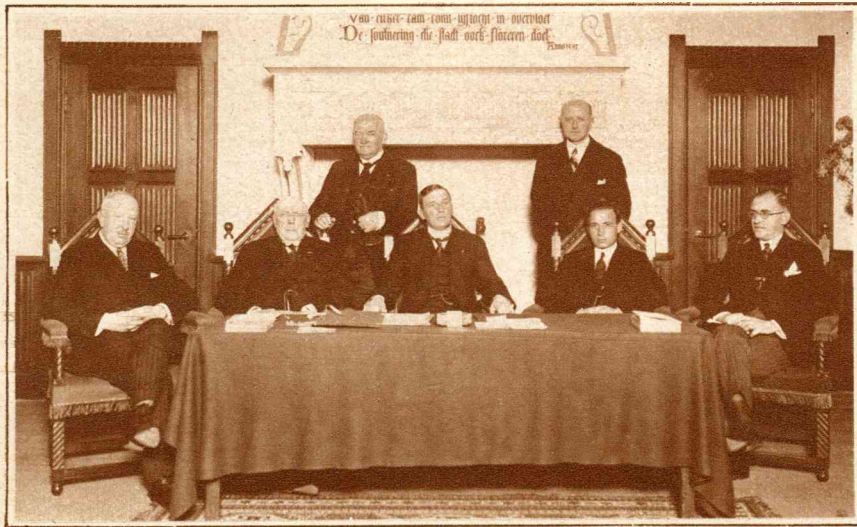
Er zal hier beneden nog wel spanning genoeg komen. Vast staat het voor ons echter, dat A.F.C. heel wat moeite zal hebben om den dans te ontspringen.

De korfbalwedstrijd Hercules—Koog Zaan-dijk (5—2). Een kiekje uit deze spannende ontmoeting voor het doel van Hercules.

Hercules klopt Koog-Zaandijk met 5—2. Nog een spelmoment voor het Amsterdamsche doel.

Te Alkmaar werd heden het 25-jarig bestaan gevierd van het Stedelijk Gymnasium aldaar. Een foto van de curatoren: Zittend v.l.n.r. mr. A. M. Ledeboer, dr. C. J. Vinkesteyn, mr. J. C. Wendelaar, dr. J. Hemelrijk, dr. J. G. A. Kerssemakers. Staande: dr. P. G. Blokhuis en mr. P. A. Offers.

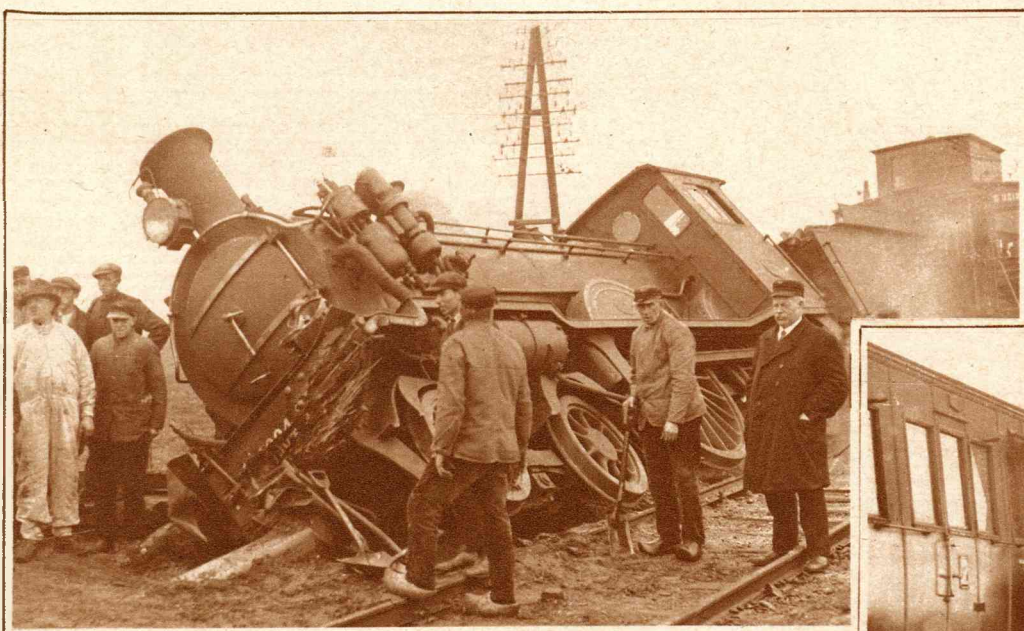
Naar aanleiding van het 25-jarig jubilé van Alkmaars Gymnasium werd een revue opgevoerd, waarvan men hier een scène in beeld ziet: Een klas vóór 25 jaar.

Te Laren werd een tentoonstelling georganiseerd op Electriciteitsgebied. Bij de officiële opening poseerde het bestuur voor den fotograaf: v.l.n.r. de heeren Sax, J. H. Eneck, Chr. Peters, Burgemeester van Nispen tot Sevenaer en echtgenoot, Van Overstraten, Dootjes en Dori Facino.

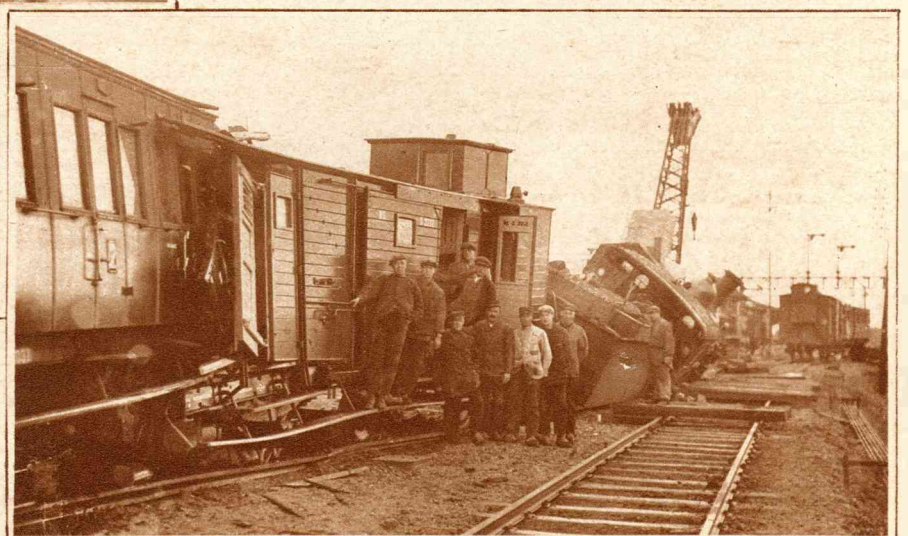

Vorige week had de eerste-steenlegging plaats van de uitbreiding van het Nederlandsch Israëlietisch Ziekenhuis te Arnhem. Deze plechtigheid werd verricht door den jonheer Philips, welken men hierboven bezig ziet.

Dinsdagmorgen had een ernstig spoorwegongeluk plaats te Uitgeest, waarbij geen persoonlijke ongelukken voorvielen, doch wel veel materiele schade veroorzaakt werd. Onze fotograaf begaf zich direct naar de plaats, waar het ongeval had plaats gegrepen en vervaardigde deze foto's. Hierboven de ontspoorde locomotief, die mede het deraillerement van verscheidene volg-wagens veroorzaakte.

Nog een overzichtsfoto, waarop men duidelijk kan zien, welk een materiele schade dit spoorwegongeluk veroorzaakte.

KREYMBORG IS WAARBORG

De beste aanbeveling

die wij aan iederen klant meegeven is de degelijke afwerking en fine snit der beroemde Kreymborg-coupe.

Kijk eens hoe die kraag zuiver om den hals sluit en wat een mooie valing er zit in die prachtige breede revers.

Maar U kunt er het best over oordeelen als U zelf eens deze Kreymborg-jas aanpast, dan: Voelt U de kwaliteit!

Model Hollywood
moderne Velourstoffen en chique flausch-
dossins. Het allernieuwste uit de beste Engelse
fabrieken in 34 verschillende dessins vanaf
13.90, 16.90, 19.90, 23.-, 26.-, 29.-, 35.- tot 85.-

11.90

Moderne
Jongensjassen
voor kl. 2.90
jongens 4.90 tot 28.-
voor gr. 7.90
jongens 11.90 tot 48.-
Jongensjakkers
vanaf 1.90
3.75 tot 35.-

Kreymborg

**Heerencostuums en
Japonnen stoomen**
in enkele dagen terug.

DE Lelie
Wisch! blank als een lalje

Telef. 60121 (3 lijnen)
EIGEN WINKELS:
J. P. Heyestraat 172, Tel. 82416
Oude Hoogstr. 10, Tel. 45498

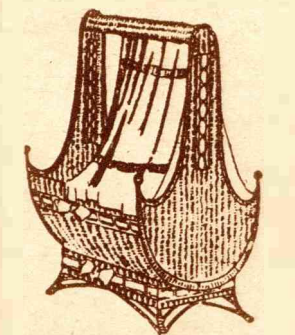
Doofheid
en oorsuizen, ook ouderdoms-
doofheid, oorverkalking,
loopende ooren, brommen,
suizen, fluiten, geraas in het
hoofd, enz. **DE** genezing.
Vraagt kostel. brochure nr. 6.
S. WIJNBERG
Oosterpark 45, Amsterdam

GENEZING
In een dag van alle pijn
verlost.

Naast het artikel **Noblino-
Siroop** voor klieren, waar-
mee we een overweldigend
succes hebben, brengen we
thans in den handel
NOBLINO-OLIE
een middel, dat verrassende
resultaten geeft bij pijnlijk
urineeren en bij galsteenen.
Vraagt inlichtingen of bro-
chure aan de Fabrik
„Noblino“, Scheldest. 165,
Den Haag. — Verkrijgbaar
bij alle goede drogistszaken.

*Adverteeren
doet verkoopen!*

LUIERMANDEN

en **WIEGEN** bij
P. F. L. DE RIDDER
alleen Hartenstr., Amsterdam
Telefoon 43183

RADIO
DE HELE WERELD IN UW HUIS

Bijna zestig jaren leveren
wij muziek-instrumenten
en waar Uw radiotoestel
ook inderdaad 'n muziek-
instrument behoort te zijn,
moet U beslist eens bij
ons komen kijken. Ruime
keuze, gem. betaling!

PIANO'S ORGELS

GOLDSCHMEDING

AMSTERDAM
Raadhuisstr. 48-50
Utrechtsestr. 119

GOES
Lange
Kerkstr. 41

HAARLEM
Ged. Oudegr. 108

HILVERSUM
Vaartweg 13

ROTTERDAM
v. Oldenbarneveltstr. 112 en 129

*Waar is dan toch een
raam open?*

Merkt U niets? Ik voel zoo iets in mijn rug. Ik zal zeker een verkoudheid opdoen....

Wat voor een angst wij toch voor tocht en kouvatzen hebben! Weet U, dat een niet gering gedeelte der verkoudheden slechts op rekening van dezen angst moet worden geschreven? Die vrees maakt ons weerloos. Nog meer echter is de gevoeligheid van de slijmvliezen schuld, dat de meeste menschen zooveel aanleg voor verkoudheid, keelpijn en hoesten hebben.

Daarin ligt juist de groote waarde der Wybert-tabletten, dat zij de slijmvliezen van de keel versterken en hun weerstand tegen temperatuur-invloeden vergrooten. Zij nemen de onaangename droogte in de keel weg. Het verfrisschende gevoel, dat men na het genot van een paar Wybert-tabletten in den mond krijgt, is het beste teeken van hun gunstige werking.

Neemt U een paar Wybert-tabletten en weest niet bevreesd! Het is het beste middel tegen kouvatzen.

Wybert

Alleen in origineele doozen
à 45 en 65 cts. De groote doos
bevat meer dan 300 tabletten

Galsteenlijders!

op aanvraag wordt U het boek met dankbet. en inl. tevens beoordeeling
van bekwame Doctoren. over „ANTIFELLIN“ gratis toegezonden.
J. DWARSHUIS, Veemarktstraat 84 c, Telef. 915, GRONINGEN

GROOTE PRIJSVERLAGING DAMESSALON

BLIJVENDE HAARGOLF vanaf f 15.-

Knippen . . . f 0.50	Manicure . . . f 0.75
Wasschen . . . - 0.50	Massage . . . - 0.75
Onduleeren . . - 0.50	Stoombad . . - 0.75

Prima behandeling Moderne Inrichting

Aanbevelend,
MAISON BOLTEN
Singel 492 bij 't Koningsplein, Amsterdam

INTEEKENBILJET

Ondergeteekende verklaart zich hiermede te abonneeren
op „De Stad Amsterdam“ à f 1.62⁵ per drie maanden 1)
f 0.12⁵ per week

1) Doorhalen wat niet verlangd wordt.

Naam

Adres

Bovenstaand inteeckenbiljet s.v.p. na invulling afgeven aan ons Bureau.
N.Z. Voorburgwal 262, of per post toezenden in open enveloppe
met postzegel van 2 cent gefrankeerd.

De Administratie van „DE STAD AMSTERDAM“
N.Z. VOORBURGWAL 262

Adverteerders, let U wel op ons oplaagcijfer!

DE STAD AMSTERDAM
HOOPDREDACTEUR ARTHUR TERVOOREN

Redactie en Administratie: N.Z. Voorburgwal 262, Tel. 33170. Abonnementsprijs: per week 12½ cent, per kwartaal f 1.62⁵; per post f 1.75; Voor Nederlandsch-Indië f 7.— per jaar bij vooruitbetaling. Voor het overige buitenland: porto extra. Losse nummers 15 cent. Voor advertentiën wende men zich tot de Adm. van dit blad. Al onze abonnees zijn gratis verzekerd tegen ongelukken. Uitkeeringen f 30.— tot f 2000.—

OPLAGE BOVEN 100.000 EX.
Aangesloten bij het Bureau voor
Oplagecontrole — Amsterdam